

**T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**DEVLET KORUMA VE BAKIM
HİZMETLERİNDEN FAYDALANMIŞ OLAN
BİREYLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Davut BOZKURT

**Enstitü Anabilim Dalı : İşletme
Enstitü Bilim Dalı : İşletme Yönetimi**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ali ÖZCAN

MART-2022

T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**DEVLET KORUMA VE BAKIM
HİZMETLERİNDEN FAYDALANMIŞ OLAN
BİREYLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Davut BOZKURT

Enstitü Anabilim Dalı : İşletme
Enstitü Bilim Dalı : İşletme Yönetimi

Bu tez/....../2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği/Oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA
DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ ÖZCAN		

BEYAN

Bu tezin yazımı sırasında bilimsel ahlak kurallarına uyularak, araştırma içerisinde yararlanılan tüm eserler için gerekli bilimsel intihal kurallarına uygun hareket edilmiş ve bu eserlere kaynakçada atıfta bulunulmuştur. Yararlanılan eserlerin sahip olduğu haklara herhangi bir zarar verilmediğine, bu tezin akademik camiada kullanılan başka bir tezin yerine veya başka bir kişinin yaptığı çalışma olmadığını beyan ederim.

Davut BOZKURT

09.03.2022

ÖNSÖZ

Tezimin tüm aşamalarında bana yol gösteren, yardımını ve desteğini esirgemeyen, içtenlikle bilgi ve tecrübelerini paylaşan tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ali Özcan'a, Öğr. Gör. Şerafettin Sevgili'ye, Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan tüm bireylere ve her zaman yanımda olup bana destek veren yakın dostlarıma.

Davut BOZKURT

09.03.2022

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLolar LİSTESİ.....	iv
ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÇOCUK KORUMA VE BAKIM HİZMETLERİ	4
1.1. Çocukluk Dönemleri.....	4
1.1.1. Çocuk Koruma ve Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuk.....	4
1.2. Medeniyetimizden Günümüze Kadar Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi.....	5
1.2.1.Tarihte Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri	5
1.2.2.Eski Yunan’da Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri.....	5
1.2.3.Roma’da Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri	5
1.2.4.Eski Türklerde Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri.....	6
1.3. İslamiyet Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri	6
1.4. Osmanlı Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri	7
1.4.1.Geleneksel Çocuk Koruma Sistemleri.....	7
1.4.2.Kurumsal Çocuk Koruma Sistemleri.....	8
1.4.2.1.İslahhaneler.....	8
1.4.2.2. Darüşşafaka.....	9
1.4.2.3. Darülaceze	9
1.4.2.4. Hamidiye Etfal Hastanesi	10
1.4.2.5. Darülhayr-ı Ali.....	10
1.4.2.6. Darüleytamlar	10
1.5.Cumhuriyet Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri	11
1.6.Geçmişten Günümüze Çocuk Koruma Mevzuatları.....	13
1.7.Günümüz Çocuk Koruma Sistemleri.....	14
1.7.1. Çocuk Koruma Hizmetleri.....	14
1.7.1.1. Koruyucu ve Önleyici Hizmetler	14
1.7.1.2. Aile Odaklı Hizmetler	14
1.7.1.3.Kurum Bakım Hizmetleri	17
1.8.Bakım Sonrası Hayata Hazırlama ve Rehberlik Faaliyetleri	18
BÖLÜM 2:GİRİŞİMCİLİK	19
2.1. Girişimcilik	19
2.2.Girişimci	19
2.3. Girişimci Kişilik Özellikleri.....	19
2.3.1.Başarı Odaklı Olma.....	21
2.3.2. Risk Alabilme	21

2.3.3. Yenilikçi Olma.....	22
2.3.4.Kontrol Odağı	22
2.3.5.Belirsizliğe Karşı Tolerans	23
2.3.6.Öz Yeterlilik	23
2.4.Girişimciliği Etkileyen Faktörler.....	23
2.4.1.Ekonomik Faktörler	24
2.4.2.Sosyal ve Kültürel Faktörler	24
2.4.3.Demografik Faktörler	25
2.5.Girişimcilik Eğilimi	25
2.5.1. Girişimcilik Eğilimi Kavramı	25
2.5.2. Girişimcilik Eğilimlerinin Unsurları	26
2.5.2.1.Davranışa Yönelik Tutum (Sosyal Değerler).....	26
2.5.2.2.Kişisel Norm (Öznel Değerler)	26
2.5.2.3.Algılanan (Varsayılan) Davranış Kontrolü	27
2.6.Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörler	27
2.6.1.Kişilik Özellikleri	27
2.6.2.Aile Faktörü.....	27
2.6.3.Sosyal Çevre Faktörleri.....	28
BÖLÜM 3:DEVLET KORUMA VE BAKIM HİZMETLERİNDEN	
FAYDALANMIŞ BİREYLERİNGİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN	
İNCELENMESİ.....	30
3.1.Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri.....	30
3.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	32
3.3.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	32
3.4. Veri Toplama Araçları.....	32
3.4.1. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	32
3.4.2. Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği	32
3.5. Verilerin Analizi.....	33
3.6. Bulgular ve Yorumlanması	33
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
KAYNAKÇA.....	63

KISALTMALAR

SED	:	Sosyal Ekonomik Destek
İŞKUR	:	Türkiye İş Kurumu
AÇSHB	:	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
ÇEKOM	:	Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi
ÇES	:	Çocuk Evleri Sitesi
ÇODEM	:	Çocuk Destek Merkezi
TDK	:	Türk Dil Kurumu
OECD	:	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
a.g.e	:	Adı Geçen Eser

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Geçmişten Günümüze Çocuk Koruma Mevzuatları	13
Tablo 2: Evlat Edindirme ve Koruyucu Aile Arasındaki Farklar	16
Tablo 3: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanları İçin Betimsel Değerler	36
Tablo 4: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	37
Tablo 5: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yaş Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	38
Tablo 6: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	39
Tablo 7: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	40
Tablo 8: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	41
Tablo 9: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği İletişim Alt Boyutu Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları.....	43
Tablo 10: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Çalıştığı Kurum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	44
Tablo 11: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	45
Tablo 12: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Devlet Kurumuna Geçiş Düşüncesi Değişkenine göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları	46
Tablo 13: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Özel Sektöre Geçiş Düşüncesi Değişkenine göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları	47
Tablo 14: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Anne ve Baba Hayatta Olma Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	48
Tablo 15: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Aile ile Görüşme Sıklığı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	49
Tablo 16: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Toplam Puanları, İletişim Alt Boyutu ve Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları.....	51

Tablo 17: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yurttta Kalma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	52
Tablo 18: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yurda Kim Tarafından Verildiği Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	54
Tablo 19: Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Toplam Puanları, Kontrol Odağı Alt Boyutu ve Kendine Güven Alt Boyutu Puanlarının Yurda Kim Tarafından Verildiği Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları	56

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Hizmet Süreci 17

Tezin Başlığı:Devlet Koruma ve Bakım Hizmetlerinden Faydalanmış Olan Bireylerin Girişimcilik Eğilimlerinin İncelenmesi

Tezin Yazarı: Davut BOZKURT

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ali ÖZCAN

Kabul Tarihi: 09.03.2022

Sayfa Sayısı: XI (ön kısım) + 73 (tez) + 0 (ek)

Anabilim Dalı:İşletme

Bilim Dalı: İşletme Yönetimi

Günümüzde korunmaya ihtiyacı olan çocuklardan bir kısmı devletin koruma ve bakımı altına alınabilmektedir. Çocuğun biyopsikososyal gelişimi bu kurumlar aracılığıyla sağlanmakta ve korunmaya ihtiyacı olan çocuk çeşitli zaman dilimi ve sürelerde devletin sağladığı bu hizmetlerden faydalanmaktadır. Devletin koruma ve bakım hizmetlerinden reşit olarak ayrılan bireylere ise memuriyet hakkı tanınmakta ve devletin kurumlarından yetişkin olarak ayrılan birçok genç bu durumu değerlendirip memuriyet hayatına atılabilmektedir. Birçok bireyin hayata atılma konusunda çeşitli hayal ya da tasarıları vardır. Ancak çeşitli sebepler (kişilik özelliği, risk alamama, ekonomik kaygılar vb.) kişilerin bu atılımlarının önünde bir engel oluşturabilmektedir. Girişimcilik, günümüzdeki fırsatların değerlendirilerek kâr amacıyla bir iş oluşturulması ya da bir projeyi gerçeğe dönüştürme olarak tanımlanabilir. Bu araştırmada, devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin girişimcilik eğilimlerinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış 400 kadın ve erkek katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmacının hazırladığı Sosyodemografik Bilgi Formu ve Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, kamu sektöründe çalışan bireylerin girişimcilik eğilimlerine dair bir motivasyonlarının olduğunu ancak kamu sektöründe çalışmaya devam ettiklerini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Korunma ihtiyacı olan çocuk, devlet koruma ve bakım hizmetleri, girişimcilik, girişimcilik eğilimi, sosyal hizmetler

Nisantasi University, Institute of Social Sciences Abstract of Master's

Title of Thesis: Examination Of Entrepreneurship Tendencies Of Individuals Who Have Benefit From Government Protection And Care Services	
Author: Davut BOZKURT	Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Ali ÖZCAN
Date: 30.01.2022	Nu. of Pages: XI (pretext) + 73 (main body) + 0 (app)
Department: Business	Subfield: Business Management
Today, some of the children in need of protection can be taken under the protection and care of the state. The biopsychosocial development of the child is provided through these institutions, and the child in need of protection benefits from these services provided by the state at various times and periods. Individuals who leave the state's protection and care services as adults are given the right to become a civil servant, and many young people who leave the institutions of the state as adults evaluate this situation and can enter the civil service life. Many individuals have various dreams or plans about beginning to work. However, various reasons (personality traits, inability to take risks, economic concerns, etc.) can create an obstacle in front of people's breakthroughs. Entrepreneurship can be defined as creating a business for profit or turning a project into reality by utilizing today's opportunities. In this research, it is aimed to examine the entrepreneurship tendencies of individuals who have benefited from state protection and care services in terms of various demographic variables. The sample of the search consists of 400 male and female participants who benefited from state protection and care services in Turkey. Sociodemographic Information Form and Individual Entrepreneurship Perception Scale prepared by the search were used in the study. The findings obtained as a result of the search showed that individuals working in the public sector have a motivation for their entrepreneurial tendencies, but they continue to work in the public sector.	
Keywords: Children in need of protection, Government protection and maintenance services, Entrepreneurial tendency, Social services	

GİRİŞ

Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin özel sektördeki girişimcilik eğilimlerinin incelenmesi sonucunda girişimcilik ruhunun daha iyi anlaşılması ve bakım tedbiri altındaki bireyleri devletin vermiş olduğu memuriyet hakkı dışında özel sektördeki girişimcilik konusunda bakış açılarını güçlendirerek özgüvenlerini artırmak tezin hedeflerindendir. Girişimcilik, içinde bulunduğumuz evrenin verdiği fırsatları hissetme, o hislerden çıkarımlarda bulunarak iş çıkarma ve işleri projelere döndürme, o projeleri gerçekleştirerek kaynak üreterek insan hayatını kolaylaştırma maharetine sahip olmaktır (Bozkurt, 1996:243). Girişimciliği; yenilikler sağlayarak farklılık oluşturma mahareti, varlıkların yeni biçimlerini ve birleşim noktalarını bulma, ılımlı şekilde riske girme, mevcuttaki işlemleri iyileştirme ve yeniden düzenleme, belirsizlik durumlarında kâr için ekonomik faaliyete yönelme olarak tanımlamıştır (O’Neil, 1996:91). Günümüzde girişimci kişilik için en önemli psiko-davranışçı açıklama, kişinin kendi vizyonunu tanımlamasıdır. Bu durumda insan; planlı riskler altına girmeli, çevresindeki olayları yönetebilmeli ve kendini gerçekleştirmek için ticari girişimlere yatırım yapmaya yönelmelidir (Morrison, 2000). Girişimciliği etkileyen faktörlere değinen Başol(2010), birey üzerinde ailenin, eğitimin ve toplumsal çevrenin etkisi üzerine değinmiştir. Giddens'in öne sürdüğü gibi, erken dönem kapitalist girişimciler, çocukların üretime yetişkin olarak katılmaları gerektiği şeklindeki klasik beklentiye izleyerek, bireylerden ziyade aileleri çalıştırdılar (Giddens, 2005:85). Tarih boyunca geriye dönüp baktığımızda, girişimci ailelerden gelenlerin benzer işletmeler kurduklarını veya aile şirketlerinin büyümesine katkıda bulunduklarını biliyoruz. Diğer bir deyişle aile kültürü işletmeye ve topluma yansımakta ve bu durum işletmenin tüm fonksiyonlarına yansıyabilmektedir. Öte yandan bu yapı, firmanın girişimcilik eğilimlerine yani firmanın yaşam seyrine yön vermektedir (Bektaş ve Köseoğlu, 2007:297). Bu nedenle aile, girişimcilik motivasyonunun oluşmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü aile, çocuğun karakter ve davranışlarının belirlenmesinde büyük rol oynar. Aileler doğal olarak kendi değerlerini, tutkularını ve heyecanlarını çocuklarına yansıtırlar. Çocuğun evde tanık olduğu yaşam örnekleri, bilinçaltında derin izler bırakmıştır. Böylece ekonomik ve sosyal beceriler kazanmanın ilk işaretlerini bu

ortamda alır. Dışa dönük, başarı odaklı, agresif, üretken ve tutumlu bir ev hayatı, çocuklarda erken girişimcilik eğilimlerinin oluşmasına yardımcı olur (Aytaç ve İlhan, 2007:101). Psikolojik faktörler incelendiğinde kendine güven, yenilikçi olma, başarıma ihtiyacı, kontrol odağı, risk alma ve belirsizliğe karşı tolerans yüksekliği girişimci kişilik özelliklerini oluşturmaktadır (Ballı ve Üstün, 2019). Girişimcilik kültürünün varlığından bahsedebilmek için bir ailenin insana verdiği ilk deneyim çok önemlidir. Ardından, eğitim kurumlarındaki girişimcilik faaliyetlerini destekleyin ve teşvik edin. Ancak bu iki faktör toplumun etkisi ile birleştiğinde anlamlı hale gelebilir. Bu nedenle sosyal çevre girişimcileri motive edilmelidir (İlter, 2006:247). Literatürde vurgulandığı gibi, girişimciliğin oluşumunda sosyal faktörler, özellikler ve 'benlik' çok önemlidir. Benlik kavramı başarı motivasyonu kavramını getirir. Bu kavram, başarılı girişimcilerin başarıya ulaşmak için motivasyonunu gösterir. Bu nedenle, başarılı bir iş yaratmada girişimcinin odağını belirlemek, girişimcinin başarı öyküsünü belirlemek için kritik öneme sahiptir. Bu çalışmanın öncelikli amacı devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireyleri özel sektördeki girişimciliğe özendirmek ve bu bireylerin özel sektöre olan bakış açılarını değiştirerek özgüvenlerini artırmaktır. Bu doğrultuda bakım tedbiri hizmetinden faydalanmış bireylerin özel sektördeki girişimcilik eğilimlerinin incelenmesi, bireylerin sosyodemografik özellikleri ile girişimcilik ruhu ve eğilimlerine olan yansımaları derinlemesine ele alınacaktır.

Araştırmanın Konusu

Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin girişimcilik eğilimlerinin incelenmesi, bu tezin konusunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Devlet Koruma ve Bakım Hizmetlerinden Faydalanmış olan bireylerin, girişimcilik eğilimleri ile sosyodemografik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Yapılan alan yazın taramasında, özellikle girişimcilik ile ilgili çok sayıda çalışma yapılmasına rağmen, devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin girişimcilik eğilimleri ile ilgili araştırma olmadığı görülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın hem gelecekteki olası bilimsel çalışmalara ışık tutması, hem de girişimciliğin dinamiklerini; girişimcilik eğilimi açısından da ele alarak, devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin sosyodemografik özellikleri ile aile, iş ve kurum bakımı ile ilgili değerlendirmelerinin girişimcilik eğilimindeki rolünü değerlendirmenin bilimsel açıdan yararlı olacağı düşünülmüştür. Bununla birlikte kurumdaki yaşam ile kurum sonrası yaşam hakkındaki fikirlerin, girişimcilik eğilimleri üzerinde farklılıklar ortaya koyacağı düşünülmekte ve çalışmanın bu yönüyle de alan yazına önemli ve orijinal katkılar sağlayacağı varsayılmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada geçerlik ve güvenirlik çalışması tamamlanmış ölçekler ve araştırmacının hazırladığı formun internet aracılığıyla Google Form üzerinden hazırlanan anketlerin katılımcılara gönderilmesi yolu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya gönüllü onamı alınan 403 kişi katılmış olup 3 kişinin verileri düzgün cevaplamadığı tespit edildiğinden analize alınmamıştır.

BÖLÜM 1: GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÇOCUK KORUMA VE BAKIM HİZMETLERİ

1.1. Çocukluk Dönemleri

Çocukluk Dönemleri; hukuki, biyolojik, kültürel ve sosyolojik açıdan değişiklik gösterir (Beter, 2010). Çocukluk dönemi oral dönem yaş aralığı (0-2 yaş), ilk çocukluk dönem yaş aralığı (2-6 yaş), orta çocukluk dönem yaş aralığı (6-12 yaş) ve ergenlik dönem yaş aralığı (12-18 yaş) olmak üzere 4 başlık altında toplanabilir.

Çocuk kavramı; toplumların yapılarına, kültürlerine, inançlarına ve ekonomik sistemlerine göre de değişiklikler gösterebilir (İnan, 1968). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise çocuk kavramı “küçük yaştaki erkek veya kız” olarak tanımlanır. Çocuk Hakları Sözleşmesinde deçocuk; “... erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır” ifade etmektedir. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre çocuk; “daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişi” olarak tanımlamaktadır. Türk Medeni Kanununa göre evlenerek ergin olarak kabul edilse dahi 18 yaşını bitirmemiş kişilere de çocuk olarak görmektedir.

1.1.1. Çocuk Koruma ve Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuk

Çocuk koruma kavramının önemi, çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerin önlenmesine yönelik özen ve çabalar ve olumlu gelişimi destekleyici hizmetlerin uygulanmasıyla gösterilmektedir. Korunma ihtiyacı olan çocuklar 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Çocuk Esirgeme Kanunu'nda açıklanmıştır. Kanun, korunmaya muhtaç çocukları kapsamakta, korunmaya muhtaç çocuklar ve suç işlemeye zorlanan çocuklar başlıkları altında ele alınmaktadır. Kanuna göre korunma ihtiyacı olançocuklar “fiziksel, zihinsel, sosyal, ahlaki ve duygusal gelişimleri ve güvenlikleri tehdit edilen, ihmal veya istismar edilen veya suç mağduru çocuklar”; aynı kanunda "Kanunda suç olarak tanımlanan fiilleri işlediği iddiasıyla soruşturulan veya kovuşturulan ya da işlenen fiiller nedeniyle haklarında güvenlik tedbiri kararlaştırılan çocuklar" için suç işlemek.

1.2.Medeniyetimizden Günümüze Kadar Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi

1.2.1.Tarihte Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri

Geçmiş dönemlerin en öne çıkan özelliği, soy topluluklarının fazla olması ve topluluğa öncülük eden gücün bütün topluluk mensuplarının üstünde sınırsız yetkilere sahip bulunmasıdır. Bu özellikten dolayı çocukların korunması geçmiş dönemlerde yıllar boyunca aileye ait olmuştur. Toplumların gelişmesi ve örgütlenmesi sonucunda, ana-babanın çocuk üstündeki mutlak hakları sınırlandırılmış; çocukları korumak sadece aile ile değil, sosyal kurumlarda çocukların korunmasını üstlenmiştir (Doğan ve ark., 2002: 111.).

1.2.2.Eski Yunan’da Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri

Antik Yunanistan’da Aristoteles dönemine kadar, küçük çocukları öldürme pratiğinde hiçbir ahlaki veya yasal kısıtlama yoktu (Postman, a. g. e., s. 17). Aristoteles, çocukları öldürme geleneğini sınırlamak istese de uygulamaya sert tepki göstermedi. Çünkü Aristoteles’e göre, baba-oğul ilişkisinin uyum sağlama hakkı olamaz ve kesinlikle babaya ait olan çocuklar için haksız muamele sorunu olmayacaktır. Antik Yunan’da çocuğa çocukken saygınlık verilmezdi; çocuk, yetişkin babanın emirlerine tam olarak itaat ederek değer kazanırdı (Bumin, 1983; 19).Aristoteles, engelli çocukların öldürülmesinin toplum yararına meşru olduğu görüşünü savundu (akt. Mete Tunçay, 2004:233).

1.2.3.Roma’da Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri

Roma Hukuku’nda çocuklar, aile babasının sonsuz kuralına tabiydi. Aynı zamanda, aile erkekleri de aile hâkimleri olarak suçlu, kusurlu, yaramazlık yapan aile çocukları yargılama ve cezalandırma güce sahipti. Böyle bir güce sahip baba, suçlu bulduğu aile çocuklarını kızıp fiziksel şiddet yapabilir, hapse atabilir ve hatta öldürebilirdi. Ayrıca ailenin babası çocuğu satma ve kiralama hakkına sahip olduğu gibi yeni doğan bebeği ölüme terk etme hakkına da sahipti. Bu dönemde, aile babasının mutlak otoritesine hiçbir şekilde müdahale etmek mümkün olmamıştır (Karadeniz-Çelebican,

1997:169).Takip eden dönemde ataerkil yönetim, eski Yunan düşüncesi ve Hristiyanlıktan sınırlı ölçüde etkilenmiştir. Babanın çocuğu yaşam hakkını belirleme yetkisi, I.Konstantin döneminde tamamen ortadan kaldırıldı. Iustinianus zamanında babalık sadece eğitim amaçlı cezayı içeren bir nitelik kazanmış ve çocuk yetiştirmek bir ebeveynin görevi olarak görülmeye başlanmıştır(Umur, 1982: 156).

1.2.4.Eski Türklerde Çocukların Korunma ve Bakım Hizmetleri

Tarih boyunca Türkler aileyi, hayatın ve toplumun ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür. Saygı ve sevgiyedayalı olmuştur. 10. yüzyılda tarih sahnesine çıkan en önde Türk devletleri Hunlar, Göktürkler ve Uygur devletleriydi. Sayılan devletler çocukların eğitimi ve korunması konusunda aşağı yukarı farklı yaklaşımları olsa da bazı temel özellikleri paylaşırlar. Öncelikle Türkler çocuklara çok düşkündür. Ayrıca aileler cinsiyet fark etmeksizin çocukların varlığını kabul etmekte ve onların sevgi dolu bir ortamda yetişmelerini sağlamaktadır (Doğan, 2002:4). Çocuklar toplumsal sözleşmelere bağlı olarak eğitilerek sosyalleşirler. Eski Türklerde ise göçebe kültüründe öğretmen-çırak ilişkisine göre çocuğun yaygın mesleki eğitimde kariyer yapması sağlanmıştır. Çin kaynaklarında ise, Hunlar kendi çocuk ve gençlerinin hepsini teşekküllü askerler olarak yetiştirmişlerdir. Kadınların sosyal statüye sahip olduğu Göktürklerde ise çocuğun yeteneklerini, iş ve ahlak eğitimini geliştirmesi annenin görevlerindendi. Diğer ilk çağ topluluklarında da gördüğü gibi Türklerde okul kavramı ve ortamı yoktur ve okul çağında eğitim geleneklere göre yürütülürdü (Sakaoğlu, 1992:355). Eski Türkler terimi, İslamiyet öncesi Türk toplumunu ifade eder (Türköne, 1995: 67). Eski Türkler göçebe topluluklardan gelmektedir. Tüm göçebe toplumlarda olduğu gibi çocukluk da özel bir dönem değil hızlı bir geçiş dönemi idi. Çünkü göçebe toplumda çocuk, doğduktan sonra bir an önce ailesinin ve toplumun beklentilerini karşılayacak şekilde olgunlaşmalıdır (Kaplan, 1985:68).

1.3.İslamiyet Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri

Medeniyetimizde bütün çocukların korunmak, şefkat gösterilmek ve desteklenmek için dünyaya geldiği anlayışı vardır. Yetimlere olan bu ihtiyaç elbette giderek farklılaşıyor. Bu nedenle çocukları korumak denilince akla ilk olarak yetimler gelmektedir. Bu

anlayıştan hareketle Kur'an ve hadislerde çocukları korumaya yönelik emir, talimat ve teşviklerin çoğunun yetimlerle ilgili olduğu görülmektedir.

Âyet-i Kerîme şöyle emreder “Bir de sana yetimleri sorarlar, de ki: Onları faydalı ve iyi bir hâle getirmek hayırlıdır. Şayet kendileriyle bir arada yaşarsanız, onlar sizin kardeşlerinizdir” (Bakara 2: 220). Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberimiz birden fazla hadisinde yetimleri koruması altına alanları cennetle müjdelemiştir. “Ben ve yetime bakan kimse, cennette şöyle (iki parmağıyla göstererek) yan yanayız.”, “Müslümanlar arasında en hayırlı ev, içerisinde yetim olan ve yetime iyi muamele yapılan evdir.”, “Kim Müslümanlar arasında bir yetimi (evine alıp) kendi yediğinden yedirir, kendi içtiğinden içirirse, affı kabil olmayan bir günah (yâni şirk) işlemediği takdirde Allah onu mutlaka cennetine koyar.” Hadisi şerifleri ile İslam dini inancında çocuğa verilen önem ortaya konmuştur.

1.4.Osmanlı Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri

Osmanlı Devleti dönemi, çocuk koruma alanında birçok kurum ve kuruluşun temellerinin atıldığı bir dönemdir. Osmanlı Devletinin son dönemlerinde çocukları koruma düşüncesi daha çok artmıştır. Bu düşüncenin artmasındaki en büyük etkenlerin başında yıllarca süren savaşlar sebebiyle meydana gelen göçler, bu sebepten çok sayıda çocuğun ailelerini kaybetmesi ve şehit çocuklarını koruma ve sahiplenme inancıdır.

1.4.1.Geleneksel Çocuk Koruma Sistemleri

Günümüzde devletin yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetlerin birçoğu Osmanlı Devleti'nde de vakıfların üzerinden yapılıyordu. Vakfın geliriyle yoksullara yemek dağıtmak, sıbyan okulları açmak, yetim giydirmek, yoksul ailelerin kız çocuklarına çeyiz hazırlamak ve hatta çalışabilecek durumda olanlara iş bulmak bunlardan bazılarıydı (Çağlar, 1973). Meselâ, Fatih Vakfiyelerinin bir kısmı, her yetime, kıza ve erkeğe 15 akçe tahsis edilmesini şart koşturmuş (Öztürk, 1999:433). Bu dönemde loncaların ve sosyal kuruluşların mesleki eğitim vererek toplumda çocukların korunmasında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Fakir ya da yetim çocuklar var ise varlıklı aileler, onları korumak ve topluma faydalı bireyler olarak yetiştirmek amacıyla

hareket ederlerdi(Özbay ve ark., 2010). Osmanlı Devleti'nde güçlü sosyal yapıların varlığı sayı olarak az olmakla birlikte,sokağa bırakılan çocuklar devlet tarafından aileye verilir ve destek olsun diye maaşa bağlanırlardı (Ortaylı, 2006). Damat İbrahim Paşa'nın 1718-1730 yılları arasında Lale Devri'ndeki saltanatı sırasında ticaret malları, hayvanlar ve madenlerden alınan vergiler yetimlere ve yoksullara dağıtılırdı (Çağlar, 1973).

19. yüzyıl Osmanlı kurum bakım modeline geçmeden değinilmesi gereken başka bir önemli olay II. Mahmut döneminde eğitim yönündeki yeniliklerdi. II. Mahmut tarafından 1824 yılında çıkarılan ferman, ilköğretimi ve ilköğretimin yükümlülüklerini belirleyen ilk resmi evrak olarak kabul edilir. İstanbul ilindeki Müslüman çocukların okula gitmesini zorunlu kılan kararname kırsalda da denenmiş ancak sonuç alınamamıştır (Erdem, 2005:1). 1851 yılındaki Eytam Nizamnamesi'nde de çocukların korunması için kanunda bazı değişiklikler yapılarak Eytam Meclisleri ve Eytam sandıkları kurulmuştur (Çanlı, 2002). Böylece yetim çocukların mallarının işletilerek elde edilen gelirler veli ve vasisine verilip çocuklar için faydalı bir şekilde kullanılması sağlanmıştı (Salim, 2010:5263).

1.4.2.Kurumsal Çocuk Koruma Sistemleri

Çocukların korunmasına yönelik Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda daha kurumsal yapıların oluşturulduğu görülmektedir.

1.4.2.1.İslahhaneler

Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyıldaki modernleşme çabalarında, kişilerin üretim yüklerinin artırılması ve çalışabilecek olanların rehabilitasyonu ve bu açıdan yetiştirilmesi büyük önem taşıyordu (Özbek, 2002:22). Dolayısıyla çocuk korumanın yanında da mesleki eğitim veren bir kurum açarak bu iki sorunun birlikte çözülebileceği öngörülüyordu. Bu anlamda çocuklara yönelik ilk girişim Mithat Paşa'nın Tuna valisi olduğu dönemde kurduğu ve tanınan “Çocuk Islah Kurumu”dur. Daha sonra Dâhiliye Nezareti 1868'de Çocuk İslahevleri Nizamnamesi adı altında bir genelge yayınlayarak Osmanlı Devleti'nin diğer vilayetlerinde de benzer kurumların kurulmasını istemiştir. Tebligata göre, 13 yaşından küçük öksüz çocuklara, anne babalarından biri hayatta olsa dahi dini inançları ne olursa olsun imtiyazsız bir şekilde

hizmet verilmesi yazıyordu. Ancak veli veya vasi, ıslahevinde kalan çocuğu geri almak isterse, o ana kadar çocuk için ödediği tüm ücretlerin kurum tarafından iade edilmesi gerekiyordu (Öztürk, 1999:19). Yetim ve öksüzler dışında suça bulaşmış çocuklar ayırım gözetilmeksizin ıslah kurumlarına gönderilmekteydi (Uluğtekin, 2004). Suça karışmış çocukların bu ıslahevlerinden yararlanmalarına izin verilmesi çok ileri bir uygulama idi ve günümüzün modern çocuk koruma prosedürlerine uygundur. Çocukları hayata hazırlayan çalışma kampındaki çocuklara ön eğitim ve dini bilgilerin yanı sıra terzilik, ayakkabıcılık, tabakçılık, demircilik, marangozluk vb. mesleki eğitimler verildi. Mesleki ve teknik eğitim açısından çocukları korumaya ihtiyacı olan çocukların gelişimi için önemli olan bu ıslah kurumları, Anadolu ve Rumeli gibi birçok ilde kısa sürede yayılmıştır. Öte yandan, 1885 yılından itibaren taşradaki ıslahevleri sanayi mektebi olarak faaliyet göstermektedir. Böylece ıslah kurumları, bir yandan savaş ve göçmen yetimler için bir sığınak görevi görerek onları ihmal ve istismardan korurken diğer yandan da hayata hazırlamıştır (Ünal, 2012:1).

1.4.2.2. Darüşşafaka

Dernek adına "Cemiyet-i Tedrisiye-i İslamiye" adını verdi. Sultan Abdülaziz Han'ın 30 Mart 1863 tarihli fermanı ile Ali Naki Efendi tarafından kurulmuştur. Amaç, fakir ve öksüzlerin eğitimine destek olmaktır. Birçok Osmanlı paşası ve aydını, kurulduğu zaman derneğe üye olmuştu. Türkiye tarihinde eğitim alanında bir sivil toplum kuruluşu örneğini meydana getirdi. Darüşşafaka bugün, babasız ve babasız yoksul çocuklara ücretsiz eğitim veren, ihtiyaçlarını hayırseverlerin bağışlarıyla karşılayan bir kuruluştur.

1.4.2.3. Darülaceze

Darülaceze'nin kuruluş aşaması 1877 Osmanlı-Rus Savaşı dönemine uzanmaktadır. Savaştan sonra, göçler meydana gelmiş 1877-79 yıllarında İstanbul'a dört yüz bin civarında göçmen gelmiştir. Bu süreçte dışarıdaki evsiz, sağlık sorunu olan, kimsesiz çocuk ve dilencilerin sayıları yükselmiştir. İstanbul'daki dilenciler, sokaktaki yetimleri, cami avlusunda uyuyan evsizleri toparlayıp bir araya toplamak, yaşlıların son hayatlarını huzur içinde geçirmeleri için, Sultan II. Abdülhamid Han Darülaceze kurulmasını emretti. Kararnamenin ardından kurulan heyetin incelemesi sonucunda,

Darülaceze'nin Okmeydanı'nda kurulmasının başarılı olacağını ve inşasının 72 bin liraya mal olacağını padişaha teklif ettiler. Bunun üzerine padişah, 30 Mart 1306 (11 Nisan 1890) tarihinde çıkarılan ve yürürlüğe giren 25 Mart 1306 (6 Nisan 1890) tarihli kararname ile Okmeydanı'nda Darülaceze inşaatına başlanmasını emretti. Kuruluş masraflarını karşılamak üzere Sultan Abdülhamid Han 7.000 lîre değerinde bağışta bulundu ve 10.000 lîre nakit bağışta bulundu. Ayrıca toplanan yardım kampanyası ile 50.000 altın lira toplanmıştır. 6 Ekim 1892'de 21 koyunun kesilmesiyle Darülaceze'nin temelleri atıldı. Darülaceze'nin resmi açılışı 31 Ocak 1896'da gerçekleşti.

1.4.2.4. Hamidiye Etfal Hastanesi

Şuanda bu kurum, Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesidir. II. Abdülhamit'in kızı Hatis Sultan'ın difteri hastalığından ölmesi üzerine 2 Haziran 1898'de padişahın bir çocuk hastanesi yapmak istemesi üzerine hizmete girmiştir (Yıldırım, 2010).

1.4.2.5. Darülhayr-ı Ali

Müslüman olup, kimsesiz çocuklara yönelik sanayi okuluna hazırlık olarak düşünülen yetimhane, 1903 yılında II. Abdulhamit'in desteği ile Darülhayr-Ali olarak varlığını sürdürmüştür (Kesgin, 2016:135). Darülhayr-ı Ali'ye gönderilen çocuklar şartlara göre geçimini sağlayamayacak durumda olmak, 10 yaş altında olmak, bulaşıcı hastalığı bulunmamak ve yapı olarak da sanatkârlığa yatkın olmak şartları istenmiştir (İşeri, 2014). II. Abdülhamit'in tahttaki süreci bittikten sonra 1909 yılı itibarıyla kapatılmıştır.

1.4.2.6. Darüleytamlar

19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarındaki Osmanlı savaşlarında şehit ve yetim sayısı artırmıştır. Balkan savaşları sırasında Bulgaristan'da 26.523 aileden 71.505 çocuk sayısının yetim kaldığı söylenmektedir (Özkan, 2006:211). İstanbul'daki Darülaceze'nin bu yetimlere bakmakta zorlandıklarından dolayı, Osmanlı Devleti'nin başka arayışlara girmesine ve Darüleytamların oluşmasına neden olmuştur. 1914 yılında Bebek Darüleytamı ile aynı zamanda Kadıköy ve Galata semtlerindeki Darüleytamlar da hizmet vermeye başlamıştır. Birinci Dünya Savaşı döneminde İstanbul'da iki tanesi kız

toplam 9 Darüleytam bulunurken, sonrasında ise İstanbul ve Anadolu'daki kurumlarla bu sayı 80'e ulaşmıştır (Şafak, 2013). Kazım Karabekir Paşa da Darüleytam'daki yetimleri korunma ve eğitimi konusunda yaptığı araştırmalar da önemlidir.

1.5.Cumhuriyet Dönemi Çocukların Korunması ve Bakım Hizmetleri

1926'da kabul edilen Medeni Kanun, çocukların sosyal hizmet uygulamalarını etkileyen önemli hükümler içermektedir. Aslında ana hatlarıyla belirtirsek, medeni haklardan yararlanan şahsi, evlilik ve boşanma, evlat edinme, vesayet, çocuk malları, çocuk koruma, koruyucu aile bakımı gibi konularda tarafların ve çocukların hak ve yükümlülükleri düzenlenmiştir. Bu yorumlardan yola çıkarak Medeni Kanunun çocukların bakımı ve korunmasına ilişkin ayrıntılı hükümler sunduğu görülmektedir (Serozan, 2000: 30). 5387 Sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Yasası 1949'da kabul edildi ve çocuk hizmetlerinde kamu gücü ve örgütlenmesini yansıttı. Kanun, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı'na çeşitli yasal görev ve sorumluluklar yüklemektedir (Akol, a. g. e., s. 43.). Bazı kusurlar nedeniyle yasa yalnızca yedi yıl süreyle geçerli olmuştur. Kanunun yürürlükten kaldırılmasının başlıca nedenleri, Milli Eğitim Bakanlığı'nın kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmemesi ve mahalli idare birimlerinin mali kaynaklarının yetersiz olmasıdır. Çünkü kanunda korunmaya muhtaç çocuklara yönelik sosyal hizmetlerin Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Özel İdare, belediyeler ve taşra tüzel kişilikleri tarafından ortaklaşa yürütüleceği öngörülmüştür (Fer, 1970:28).Korunmaya muhtaç çocuklar hakkında 6972 sayılı kanun kabul edilmiştir. Kanun, yerel yönetimlerin yerel yönetim birliklerine (Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birlikleri) çocuk koruma hizmetleri sağlama konusunda yetkilendirilmesi fikrine dayanmaktadır (Ballar, 1988: 6).12 Haziran 1959 tarihinde 7355 sayılı sosyal hizmet kurumlarının kurulmasına ilişkin kanun kabul edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında Sosyal Hizmet Enstitüsü'nün kurulması sosyal hizmet alanında bir dönüm noktası olarak kabul edilebilir. Kanun, sosyal hizmet okullarının kurulması yoluyla profesyonellerin yetiştirilmesi ihtiyacı temelinde çıkarılmıştır (Tomanbay, a. g. e., s. 211.). Aslında planlanan Sosyal Hizmet Okulu 1961 yılında eğitim faaliyetlerine başlamış ve 1965 yılına gelindiğinde “sosyal çalışmacıların” sosyal hizmetler alanında çalışmaları için

fırsatlar doğurmuştur (Atalay, 1999: 6).Bu kapsamda 1963 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bünyesinde “Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü” kurulmuştur (Çengelci, 1998: 283).2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumları Kanunu, ülkemizdeki parçalı ve eşgüdömsüz sosyal hizmet uygulamasına bütönlük ve işlevsellik kazandırmak amacıyla 27 Mayıs 1983 tarihinde yürürlöğe girmiştir (Resmi Gazete, 1983). Yukarıda bahsi geçen yasalarla, yeni bir kamu hukuku tüzöl kişiliğı olan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kurulmasıyla sosyal hizmetler alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir (Çengelci, 1998: 3).

1.6.Geçmişten Günümüze Çocuk Koruma Mevzuatları

Tablo 1

Geçmişten Günümüze Çocuk Koruma Mevzuatları

1872 İmza:1990, Onay/Katılım: 1995	1917 Himaye-i Etfal Cemiyeti Nizamnamesi	1922 Dar-ül Eytamlar Nizamnamesi	1937 Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu
1949 5387 sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında Kanun	1957 6972 sayılı Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında Kanun	1963 225 sayılı Kanun S.S.Y.B. Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü	1979 653 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usulleri Kanunu
1983 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu	1988 3413 sayılı Kanun (Korunma Altında Yetişen Gençlere İstihdam Hakkı)	2001 4721 sayılı Türk Medeni Kanun (Evlat Edindirme Düzenlemeleri)	2005 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu
2010 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Değişikliği	2011 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Kurulması	2018 Aile,Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	2021 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

1.7.Günümüz Çocuk Koruma Sistemleri

1.7.1.Çocuk Koruma Hizmetleri

1.7.1.1.Koruyucu ve Önleyici Hizmetler

1. Sokakta Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmetler (2017)
2. SED Hizmetlerinin çoğalmas (Okul Destek) Projesi (2017)
3. Mahremiyet Eğitimi (2017)
4. Saha İzleme ve Değerlendirme Projesi (2017)
5. Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri (2018)
6. Diğer Koruyucu Önleyici ve Destek Çalışmaları
7. Alo 183 Destek Hattı (2003)
8. İl Çocuk Hakları Komiteleri Çalışmaları
9. Ulusal Çocuk Forumları
10. Yabancı Uyruklu Çocuklara Yönelik Verilen Hizmetler ve Sosyal Uyum Çalışmaları

1.7.1.2.Aile Odaklı Hizmetler

1.7.1.2.1.Sosyal ve Ekonomik Destek (SED)

Sosyal ve ekonomik destek hizmetleri, kurumlarda bakılmak yerine çocuklara ve ailelerine destek kapsamında verilmektedir. Aile ekonomik yoksunluğu nedeniyle kurumlaşma riski altındaki çocuklara yönelik sosyal ve ekonomik desteği ile çocuklar kendi aile üyeleri yada akrabaları tarafından desteklenmekte, böylece ailenin birlik ve bütünlüğü sağlanmaktadır. Ayrıca hizmetten yararlanan ailelerin İŞKUR meslek kurslarına ve çalışmalarına yönlendirilerek hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve kariyer yapmaları sağlanmaktadır. SED hizmetleri, aile ihtiyaçlarına dayalı geçici ve uzun dönemli mali destek hizmetlerini içerir.

Süreli Ekonomik Destek: Çocuklar ekonomik ihtiyaçlar içinde yaşadıkları güçlükleri gidermek için kurum bütçesi içinde 1 yıl veya daha uzun sürelerle sağlanan mali destek hizmetlerini kapsar. Hanelerin en az 3 ayda bir ve destek kesilmediği sürece 2 yıl boyunca düzenli olarak izleme çalışmalarıyla denetlenmesi gerekmektedir.

Geçici Ekonomik Destek: Sosyoekonomik sorunların çözümüne yardımcı olmak için yılda bir veya iki defaya kadar sağlanan mali desteği ifade eder. Sosyal ve ekonomik destek hizmetleri aracılığıyla çocuklara maddi destek sağlamanın yanı sıra, alanda çalışan profesyoneller ailelerin ihtiyaç duyduğu konularda da profesyonel müdahaleler yapmaktadır.

Sosyal Hizmet Desteği: Ergenlerin ve ailelerinin kendi fiziksel ve çevresel koşulları nedeniyle kontrolü dışında gelişen psikolojik ve sosyal sorunları önlemeye ve çözmeye, yaşam standartlarını iyileştirmeye, kişilerin kendikendine yetebilmelerini sağlamaya yönelik mesleki faaliyetleri ifade eder. Kişiler, problemlerini çözme becerisi kazanır.

1.7.1.2.2.Koruyucu Aile Hizmeti

Koruyucu aile, belirli sebeplerden dolayı geçici olarak bakılamayan çocukların eğitimi, bakımı ve yetiştirme sorumluluklarını kısa veya uzun vadeli ücret ödenerek veya gönüllü olarak paylaşan bir kişi veya ailedir. Ülkemizde koruyucu aile hizmetleri; geçici koruyucu aile modeli, nispeten yakın çevre koruyucu aile modeli, geçici koruyucu aile modeli ve profesyonel koruyucu aile modelidir. Mart 2020 itibarıyla 6119 koruyucu ailede 7435 çocuğun olduğu tespit edilmiştir.

1.7.1.2.3.Evlat Edinme Hizmeti

Evlat edinmeye müsait çocuk ile evlat edinmeye müsait kişi/eş arasında hukuki bir ilişki kurularak çocuk ile anne-baba ilişkisinin kurulmasıdır. Evlat edinme hizmetleri; Türk Medeni Kanunu'nun 305 ila 320. maddeleri, Küçük yaştakilerin Evlat Edinilmesinde Aracılık Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Çocukların Korunması ve Uluslararası Evlat Edinme İşbirliği Sözleşmeleri Uluslararası evlat edinme hizmetlerinin ana unsurları kanunun öngördüğü kapsamında yürütülmektedir.

Evlat edinmek isteyen kişi veya eş, yerleşim yerlerinde veya e-devlet üzerinden il kuruluna başvurabilir. Evlat edinme başvurusunda bulunan kişiler, başvuruda bulundukları ilin ilgili müdürlüğün yönlendirdiği mevzuatlar gereğinde iş ve işlemlerini yapabilirler.

Tablo 2

Evlat Edindirme ve Koruyucu Aile Arasındaki Farklar

Ana ve babayanın haklar ve yükümlölükler	Haklar ve yükümlölüklerin hepsi evlat edinen aileye geçmektedir. Biyolojik anne baba hükmünü taşımaktadır.	Haklar ve yükümlölükler koruyucu aileye geçmez.
Miras Hakkı	Çocuk, koruyucu ailenin mirasçısı olamamaktadır.	Evlat edindirilen çocuk, evlat edinenin mirasçısı olmaktadır. Biyolojik ailesi tarafından da mirastaki hakları devam etmektedir.
Nüfus İşlemleri	Çocuğa yeni bir ad ve soyadı verilemez. Aile kütüğü aynen devam etmektedir.	Evlat edinmek isteyenler ise çocuğun adını değıştirebilir, çocuk evlat edinenin soyadını almaktadır. Aile kütüğü ile evlat edinenin aile kütüğü arasında her türlü bağ kurulmaktadır.
İstihdam Hakkı	Çocuk, kurumun sunduğu istihdam ve özel sektör istihdam teşviklerinden hakkından faydalanmaktadır.	Çocuk kurumun tanıdığı istihdam hakkından faydalanamamaktadır.
Korunma Kararı	Çocuğun korunma kararı kaldırılıncaya kadar devam etmektedir.	Evlat edinme işlemi mahkeme kararıyla tamamlandığında korunma kararı kalkmaktadır.
Aylık Ödeme	Çocuğun bakım ve yetiştirilme masraflarına karşılık, istenmesi	Evlat edinen ailelere ödeme

	halinde aylık ödeme yapılmaktadır.	yapılmamaktadır.
Hizmet Takibi	Bakanlığımız tarafından koruyucu ailelik süresince periyodik olarak izlemeler yapılmaktadır.	Çocuk, mahkeme kararı öncesi 1 yıl süre ile geçici bakım sürecinde periyodik olarak izlenmektedir.

1.7.1.3.Kurum Bakım Hizmetleri

1.7.1.3.1.Korunma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Kurumsal Bakım Hizmetler

Koruyucu ve Önleyici Hizmetler • Risklerin Tespiti ve Korumaya için Çalışmalar • Önleyici Çalışmalar	Aile Odaklı hizmetler • SED • Koruyu Aile • Evlat Edinme	Kuruluş Bakımı • Çocuk Evleri • Çocuk Evleri Sitesi • Çocuk Destek Merkezi	Bakım Sonrası Hayata Hazırlama • Bakım Sonrası Sosyal Uyum ve Destek
--	---	---	---

Şekil 1:Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuklara Yönelik Hizmet Süreci

1.7.1.3.2.Bakım Hizmetlerinde Kuruluş Bakım Modelleri

Bugüne kadar büyük fiziki bina ve koğu benzeri çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları tamamen kapatılmış; yerine çocuk evi, çocuk evleri sitesi ve çocuk destek merkezi şeklinde kuruluşlar ile hizmetin sürdürülmesine devam edilmiştir.

1.7.1.3.3.Çocuk Bakım Kuruluş Modelleri

1) Çocuk Evleri: 5-6 çocuğu bir apartmanda veya müstakil apartman dairesinde ev ortamına en yakın özenle sunan aile tipi tesislerdir.

2) Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezleri Kurulları (ÇEKOM): Bu merkezler, illerdeki çocuk yurtlarının planlanması, açılması ve işletilmesi, çeşitli idari ve mesleki işlemlerin yürütülmesi, çocuk yurtları arasında denetim ve koordinasyonun sağlanmasını amaçlar.

3) Çocuk Evleri Sitesi (ÇES): Bu kuruluşlar, aynı kampüste korunmaya muhtaç çocuklara bakım sağlayan birden fazla aile temelli sosyal hizmet biriminden oluşur.

4) Çocuk Destek Merkezleri (ÇODEM): Bu kuruluşlar, aynı kampüste, suç mağduru veya suça sürüklenen çocuklara bakım sağlayan aile temelli birkaç sosyal hizmet biriminden oluşur.

1.8.Bakım Sonrası Hayata Hazırlama ve Rehberlik Faaliyetleri

Çocukları korumaya yönelik kararlar genellikle çocuk yetişkinliğe ulaşana kadar sürer. Ancak koruma kararına yol açan koşullar ortadan kalkmazsa mahkeme, kurum yetkililerinin tavsiyesi ve çocuğun rızasıyla, kararın çocuk yetişkinliğe ulaşana kadar devam edip etmeyeceğine karar verebilir. Bu anlamda 18 yaşını doldurduktan sonra korunmaya muhtaç çocuklardan ortaöğretime devam edenler için 20 yıl, yükseköğrenimlerine devam edenler için 25 yıl koruma kararı çıkarılmıştır. 18 yaşında olan ve eğitimine devam etmeyen çocukların iş veya meslek yoluyla kendi kendilerine yetebilmelerini sağlamak için koruma kararları 20 yaşına kadar uzatılabilir.

Bağımsız Hayata Hazırlama ve Sosyal Hizmet Modellerinden Reşit Olarak Ayrılan Gençlere Sağlanan Destekler:

1. Rehberlik ve Danışmanlık Desteği
2. İstihdam Desteği (1988) ve Özel Sektör İstihdam Teşviki (2018)
3. İstihdam Hayatına Uyum Eğitimleri
4. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti
5. Barınma Destek Hizmeti (2018)
6. Kız Çocuklarına Çeyiz Desteği
7. Çocukların Bakım Sonrası Bağımsız Hayata Hazırlanmasına Yönelik Gerçekleştirilen Projeler

BÖLÜM 2:GİRİŞİMCİLİK

2.1. Girişimcilik

Girişimcilik ekonomik bir kavram olmakla birlikte yönetim, işletme, sosyoloji ve psikoloji gibi birçok bilim dalına da konu olmaya başlamıştır. Ekonomist olmayan birçok kişi ekonomi literatürünü girişimcilik analizleriyle doldurmuştur (Swedburg, 2000:7). Türk Dil Kurumu'nun güncel Türkçe sözlüğünde girişimcilik "girişimci olma durumu" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019). Girişimcilik genel bir bakış açısıyla; inovasyon, yaratıcılık, yeni ürün/hizmet geliştirme vb. kavramlara odaklanırken sunulan parlak fikirlerin sürdürülebilirliği ile de ilgilenmektedir. Girişimcilik, amacı risk ve belirsizlik koşullarında kar elde etmek olan yenilikçi bir ekonomik organizasyonun yaratılmasıdır. Başka bir tanımla girişimcilik; büyüme, kâr veya farklı bir ekonomik değişime yol açacak şekilde kayda değer düşünceleri birleştiren herhangi bir eylem olarak tanımlanabilir.(Altuntaş, 2014; 104).

2.2.Girişimci

20. yüzyılın başında, Viyanalı ekonomist Joseph Schumpeter girişimciyi şöyle tanımlamıştır: Yeni üretim yöntemlerini tanıtarak, yeni formlar yaratarak veya yeni hammadde kullanarak mevcut ekonomik düzeni daha iyi bir hale getirebilmek adına yeni organizasyonlar oluşturabilmek olarak ifade etmiştir. Girişimciliğin anlamı dikkate alındığında, girişimcinin kâr için risk alma kabiliyeti olan, kaynakları en etkin şekilde kullanabilen, yaratıcı, yenilikçi ve tüm bu özellikleri bir araya getirebilen kişi olduğu görülmektedir (Ege ve İnce, 2018:123). Özetle, girişimciler için anahtar kelime karlılık, risk alma, bağımsızlık, yaratıcılık ve yenilikçilik gibi kavramlardır (Döm, 2014:58).

2.3. Girişimci Kişilik Özellikleri

Bazı araştırmalar girişimciliği üç farklı başlık altında ele almıştır: İşlev, kişilik özellikleri ve davranış yöntemleri(Cope, 2005:373). İşlevsel yaklaşımlar, ekonomik teoride rasyonel sonuçlara odaklanır. Kişilik özelliği yaklaşımı, girişimcinin kişilik özellikleriyle ilgilenir. Son olarak davranışsal yaklaşım, girişimcilerin karşılaştıkları

fırsatları nasıl algıladıkları ve nasıl davrandıklarıyla ilgilenir (Nga ve Shamuganathan, 2010: 261). Girard ve Levine (1986) ise bugüne kadar yapılan girişimcilik araştırmaları kapsamında iki okula atıfta bulunur: kişilik özelliklerini inceleyen okul ve durumlar açısından düşünen okul. Kişilik özelliklerini inceleyenler, bazı insanların neden denediğini ve başarılı olduğunu inceler. Öte yandan bağlamsal düşünme üzerine çalışanlar ise girişimcilik için ihtiyaç duyulan özellikleri, firmanın özellikleri ve mevcut koşulları ile ilişkilendirmektedir (Littunen, 2000: 296).

Caird'e (1988) göre başarılı girişimcilerin temel özellikleri şunlardır (Littunen, 2000: 295):

1. Risk almaya istekli
2. İş fırsatlarını belirleyin
3. Kâr fırsatlarını yakalayın
4. Hataları etkili bir şekilde düzeltme yeteneği

Lambing ve Kuehl (2000), girişimcilerin sahip olması gereken özellikleri şu şekilde sıralamıştır: (Güney, 2008: 56-57):

1. İş kurmaya istekli
2. Başarısız olsa bile pes etmeme
- 3.Özgüven
4. Kararlılık
5. Risk yönetimi
6. Yaratıcılık
7. Değişimi bir fırsat olarak görme
8. Belirsizliğe tolerans
9. İnisiyatif alma ve yerine getirme ihtiyacı olan
10. Detaylara dikkat ve mükemmeliyetçilik

2.3.1.Başarı Odaklı Olma

Başarı odaklı olma kavramı; kişinin orta zorlukta bir iş seçmesi, sonuçların sorumluluğunu alması ve bu sonuçlarla ilgili geri bildirimine açık olması anlamına gelir. Bunun girişimcilikteki önemi, girişimcinin başarılı olabilmesi için yaptığı işe ilgi duymasıdır (Rauch ve Frese, 2007:358).

Bazı deneysel araştırmalara göre, başarı ihtiyacının sonuçlarından bazıları şunlardır:

1. Başarı ihtiyacı yüksek olan insanlar daha başarılıdır. İkisi arasında pozitif bir etkileşim var.
2. Başarıya ihtiyacı olan insanlar paradan ziyade, kendi gelişimleri için çaba sarf ederler. İş ortaklıkları olarak liyakate dayalıdır.
3. Bu kişiler işlerini şansa bırakmazlar ve kendi deneyimlerine göre hareket ederler.
4. Başarı düzeylerini hesaplayarak hedeflerini belirlerler.

2.3.2. Risk Alabilme

Girişimcilik teorileri incelenirken bugüne kadar birçok farklı girişimcilik tanımı yapılmıştır. Bu tanımların en eskisi Cantillon'a (1755) aittir ve ilk tanımda girişimcinin risk alma özelliği anlatılmıştır. Cantillon'a göre girişimciler, belirsizlik zamanlarında riske uyum sağlayabilen işletme sahipleridir. Girişimci tanımları büyük ölçüde farklılık gösterse de, d'Amboise ve Muldowney'e (1988) göre girişimci, yüksek kâr ve büyüme sağlayacak bir girişim işine ilgi duyan kişi olarak kabul edilir (Palich ve Bagby, 1995: 426). McClelland (1961), başarı ihtiyacı olan kişilerin orta düzeyde risk alma eğiliminde olduklarına dikkat çekmiştir (Shane, 2003: 264). Bird (1989) riski beşe ayırır. (Littunen, 2000: 295):

1. Ekonomik risk
2. Sosyal ilişkilerde riskler
3. Kariyer gelişiminin riskleri
4. Psikolojik risk
5. Sağlık riskleri

2.3.3. Yenilikçi Olma

Girişimci kavramından bahsederken her ne kadar işletme sahibi, bir şirketin yöneticisi veya yeni bir şirket kuran kişi düşünülse de, gerçekte bir kişinin girişimci olarak kabul edilebilmesi için yenilikçi özellikleri ile önde olması gerekir (Çetindamar, 2002: 33). Günümüzde küreselleşmenin etkisiyle rekabet koşulları ağırlaşmaktadır. İşletmelerin birbirleriyle rekabet edebilmeleri için her zamankinden daha çok çalışmaları gerekmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte pazardaki rakiplerin sayısı sürekli artmakta ve tüketicilerin ihtiyaçları hızla değişmektedir. Schumpeter'e göre girişimciler beş farklı alanda yenilik yaparlar (akt.Çetindamar, 2002: 35):

1. Bir ürün veya hizmetin üretiminde yenilik
2. Üretim yöntemlerinde yenilik
3. Piyasanın yarattığı yenilik
4. Hammadde veya kaynak bulmak için yenilik
5. Endüstriyel yapı yeniliği

2.3.4. Kontrol Odağı

Girişimci kişilik özellikleri denilince noktaları kavramı önemli bir yere sahiptir. Rotter (1966), iç kontrol ve girişimcilik arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Ona göre bir işletme sahibi olan girişimci, eylemlerinin kendi başarısı ile ilgili olduğunu bilmelidir. Kontrol odağı, içsel kontrol odağı ile dışsal kontrol odağı olarak ikiye ayrılır. Güçlü iç kontrole sahip kişiler, eylemlerinin sonuçlarını kontrol edebileceklerine inanırlar (Rauch ve Frese, 2007; 359; Kaufmann, Welsh ve Bushmarin, 1995: 1). Öte yandan dış kontrol odağı, bir eylemin sonucunu dış güçlerin belirlediği inancına dayanır. Başka bir deyişle, kişi eylemlerinin sonuçlarının kendisine değil dış etkenlere bağlı olduğuna inanır. (Kaufman, Galler ve Bushmarin, 1995: 1). Güçlü dış kontrole sahip insanlar daha pasif davranışlar sergilerler ve sonucu kontrol edebileceklerine inanmazlarsa bir iş kurmaya çalışmazlar (Rauch ve Frese, 2007: 359). Dış kontrol odağı da öğrenmeyi engeller ve pasifliği teşvik eder. (Littunen, 2000: 296).

2.3.5.Belirsizliğe Karşı Tolerans

Frank Knight'a göre girişimciler, belirsizlik zamanlarında topluma katkıda bulunan kişilerdir. Girişimcilerin başarılı olabilmeleri için belirsiz durumlara karşı hoşgörölü olmaları ve bu durumlarda doğru kararları verebilmeleri gerekmektedir. Knight, girişimcilerin aşağıdaki özelliklere sahip olması gerektiğine inanır (Güney, 2008: 15).

1. Bilgi ve değerlendirme
2. Dikkatli olmak
3. Mükemmel yönetim becerileri
4. Güven

2.3.6.Öz Yeterlilik

Öz yeterlilik, kişinin bir görevi başarılı bir şekilde yerine getirmek için gerekli şahsi kaynakları, becerileri ve yetenekleri gösterebileceğine ve kullanabileceğine olan inancıdır (Bandura, Shane, Locke ve Collins, 2003: 267). Başka bir deyişle, öz yeterlilik belirli bir göreve olan güvendir. Bir görevdeki öz yeterlilik, bir kişinin o görevdeki performansını doğrudan etkiler ve farklı insanların aynı görevde neden farklı performans gösterdiğini açıklar. Öz yeterlilik üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. Örneğin, Baum ve Locke (2004), girişimcilerin belirsiz koşullar altında çeşitli görevleri yerine getirmeleri gerektiğinden yeterliliğin girişimciler önemli bir özellik olduğunu belirtmiştir.

2.4.Girişimciliği Etkileyen Faktörler

Birçok ülkede yetkililer ulusal ekonomiyi geliştirmek için girişimci faaliyetleri destekler. Son ekonomik kriz, finansal sorunlar ve artan işsizlik oranları, ülkelerin girişimcilik faaliyetlerini etkileyen faktörleri yeniden düşünmeye teşvik etmektedir. Farklı ülke veya bölgelerde gerçekleştirilen çok sayıdaki literatür çalışması, girişimciliği etkileyen faktörleri teorik ve pratik olarak araştırmıştır (Roman ve Rusu, 2016:494). Girişimciliği etkileyen faktörleri ekonomik, sosyal ve demografik faktörler olmak üzere üç ana başlıkta incelenebilir.

2.4.1.Ekonomik Faktörler

Ekonomik faktörler girişimcilik üzerinde en doğrudan ve en hızlı etkiye sahip olan unsurdur. Gerekli birçok koşul veya fırsat girişimciliği tetikler. Kişinin bir iş kurmak gibi büyümesini etkileyen bazı ekonomik faktörler; finansal, risk sermayesi, yasal mevzuat, işçilik, hammadde, piyasa koşulları ve teknolojik altyapı olarak sıralanmaktadır. Bu faktörlerin her biri ne kadar gelişmiş veya güçlüyse, bir iş kurmak için fırsatlar o kadar uygun demektir. Bommess ve Kolb (2004) girişimciliği etkileyen ekonomik faktörleri yapısal ve kişisel olmak üzere iki boyutta ele almış ve çalışmada fırsatlar ve engeller yapısal boyutta değerlendirilirken, potansiyeller ve sınırlamalar bireysel konum üzerinde değerlendirilmiştir. Girişimciler için ekonomik yapı ve insan sermayesi önemlidir. Sermaye ve finansman kanalları girişimcilik için en önemli finansal itici güçlerdir. Sermaye, bir iş kurmanın en önemli ön koşullarından biridir. Sermaye eksikliği veya finansmana erişememe, girişimcilerin karşılaştığı en yaygın sorunlardan biridir(Olowa veOmowumi, 2015:26).

2.4.2.Sosyal ve Kültürel Faktörler

Girişimcilik üzerinde sosyal faktörleri etkileyen birçok koşul vardır. Girişimci davranış üzerinde güçlü bir etkiye sahip olan toplumlar (Ramonaveark., 2006; Aldridge ve Cliff, 2003), insanların içinde büyüdükleri sosyal çevreye oluşturdıkları ilişkiler temel inançlarını, değerlerini ve normlarını şekillendirir. Aslında sosyal faktörleri inceleyen çoğu araştırmacı Schumpeter'e (1934) atıfta bulunur. Bir toplumun sosyokültürel değerleri girişimcilerin özgürce hareket etmelerini sağlar ve var olmasına izin verir.Girişimciliği etkileyen bir diğer önemli sosyal faktör ise eğitimidir. Eğitim, bireylerin dış dünyayı anlamalarını ve yorumlamalarını sağlayarak, karşılaşılabilecekleri sorunlarla baş edebilmeleri için onları temel bilgi ve becerilerle donatır. Her toplumda, eğitim sistemi girişimci değerlerin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynar. Diğer birçok faktör gibi, eğitim düzeyi de girişimci karar verme sürecinde aktif bir rol oynamaktadır. Çoğu çalışmada, eğitim ve girişimcilik arasında anlamlı bir doğrusal ilişki bulunmuştur. Bir şirketin/firmanın uzun vadede ayakta kalmasında eğitimin ve nitelikli insan kaynağının rolü oldukça fazladır (Bates, 1990; Gimeno ve ark., 1997). Nitekim

Akhterve Sumi (2014) tarafından yapılan çalışmada eğitim düzeyi yükseldikçe yaratıcılığın artması ve inisiyatifin yaygınlaşması beklenmektedir (Acht ve Sumi, 2014).

2.4.3.Demografik Faktörler

Girişimci kişilik özelliklerine ek olarak birkaç önemli demografik faktör de girişimcilik kararlarını etkiler. Liang ve ark. (2014); yaş, cinsiyet, aile, eğitim, iş deneyimi, medeni durum ve gelir düzeyi gibi değişkenlerin girişimcilik üzerindeki etkisini araştırmış ve yaş ile girişimcilik arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Genelde 22-55 yaş arası insanların kariyerinin en aktif dönemi olarak kabul edilir (Bozkurt, 2006). Gençlerin veya yeni bir işe başlayanların enerjiye ve motivasyona ihtiyacı vardır. Kişiler buna sahip olsalar bile risk sermayesinden yoksun olabilirler. Yaşlılar arasında ise sermaye ve çok fazla deneyim bulunmasına rağmen enerji ve motivasyon eksikliği mevcuttur. Buradan yola çıkarak yaş ile girişimcilik arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir (Hisrich, 2014; Bozkurt, 2006; Bates, 1995).

2.5.Girişimcilik Eğilimi

2.5.1. Girişimcilik Eğilimi Kavramı

Girişimcilik eğilimi, girişimcilik arzusu ve insanların bir iş kurma kararlılığı ile girişimciliğin bir parçası olarak bağımsızlık, yenilik, risk, rekabet ve proaktifliğin temel unsurlarını içnde barındırmaktadır (Börü, 2006:22). Girişimcilik eğilimini etkileyen çeşitli faktörler vardır. Bunlar (Güreşçi ve Oğuz, 2021:27):

1. Ülkenin sosyal, siyasi ve ekonomik yapısı
2. Sasyokültürel yapı
3. Karakter özellikleri
4. Genel ve mesleki eğitim düzeyi
5. İş deneyimi ve inançlar

2.5.2. Girişimcilik Eğilimlerinin Unsurları

2.5.2.1.Davranışa Yönelik Tutum (Sosyal Değerler)

Davranışa yönelik tutumlar; bireyin entelektüel belleği, inançları ve belgelenmiş bilgilerinden oluşan olumlu ve olumsuz duygularını şekillendirerek eğilimlerini davranışa dönüştürür (Top, 2012:231). Diğer bir deyişle davranışa yönelik tutumlar, bireyin inançları ve davranışın olası sonuçlarına ilişkin kişisel değerlendirmeleri yoluyla ifade edilir (Küçük, 2011:147). Literatürde araştırmacılar davranışa yönelik tutumları öznel ve nesnel olmak üzere iki ana bileşen olarak değerlendirmişlerdir. Öznel tutumlar, bireyin kendi düşünce ve görüşlerinden yola çıkarak oluşturulan yapılardır. Bu tutumlar, girişimcilikte öngörülen risk, sosyal katkı, teknik bilgi seviyesiveya başka bir ifadeyle teknik bilgi ve kişisel bilgi düzeyi olarak ifade edilmektedir (Marcoux, 1997:330).Nesnel tutumlarda ise bu terim, bireyin tercihleri hakkında doğru, gerçeķi düşüncelerini ifade eder. Nesnel tutumun unsurlarını değişime uyum sağlamaya yönelik inançlar, yüksek kazançlara ilişkin inançlar, başarıya yönelik inançlar ve bağımsızlığa ilişkin inançlar olarak ifade eder.

2.5.2.2.Kişisel Norm (Öznel Değerler)

Belli bir davranışı gerçeķleřtirmek veya gerçeķleřtirmemek adına algılanan sosyal baskıyı ifade eder. Kişisel normlar, kişinin belli bir davranışı gerçeķleřtirerek başkalarından ne tür tepkiler alacağına ilişkin beklentileri olarak tanımlanabilir (Doğan ve ark., 2015:6). Bu, harekete geçmek veya hareket etmemek için sosyal baskıyı gösteren sosyal bir faktördür. Daha açık olarak, kişinin başkalarının davranışları hakkında ne düşündüğüne ilişkin beklentileri ve bu beklentilerden etkilenme derecesi kişinin niyetlerini etkileyebilir. (şahin ve ark., 2016:453). Bireysel girişimcilikte karar vermede normatif inanç ve motivasyonların uyumu için öznel değerler çok önemlidir.

Normatif inançlar, bağlantılı kişilerden (örneğin aile üyeleri, akrabalar, arkadaşlar, komşular) algılanan davranışsal beklentileridir. Motivasyonel uyum ise, referans gruplarından birinde yer alan bir davranışla ilgili kişinin inançlarına uyma işteği olarak tanımlanabilir (Kement, 2013:17).

2.5.2.3. Algılanan (Varsayılan) Davranış Kontrolü

Bireyin yapmayı planladığı davranışı gerçekleştirmenin fizibilitesine ilişkin bir görüşü ifade eder. Genel olarak konuşursak, "davranışa yönelik tutum" ne kadar olumlu ise "öznel değer" o kadar kabul edilebilir, "algılanan davranışsal kontrol" o kadar güçlü ve kişinin ilgili davranışa yönelik performansı o kadar etkin olur (Erten, 2002:69). Davranışta içsel ve dışsal faktörler önemli faktörlerdir (Yüzüak, 2010: 32). Problem çözme, karar verme, yaratıcılık ve liderlik gibi bireysel becerileri etkileyen iç kontrol odağı ile girişimcilik ortamının, devlet desteğinin, devlet politikalarının ve ekonomik kaynakların etkisiyle değişen dış kontrol odağı, algılanan davranışsal kontrolü oluşturur (McElwee ve Atherton, 2021).

2.6. Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörler

2.6.1. Kişilik Özellikleri

Kişilik oluşumunu sağlayan ve etkileyen tüm sosyolojik, psikolojik, fizyolojik ve genetik faktörler girişimciliğin oluşumu için de geçerlidir (Kılıç ve ark., 2012: 426). Girişimcilik potansiyeli, başarıya ulaşma olasılığı olarak da tanımlanabilir. Bir girişimcinin beklediği başarı, onun kararlılığı, enerjisi, ekonomik gücü, bilgi birikimi ve deneyimi ile ilgilidir. Çevresel faktörler girişimcilik başarısı için kritik öneme sahiptir ancak en önemli faktör kişilik özellikleridir (Alpkan ve ark., 2002:4). Girişimciler başkaları tarafından yetkilendirilmeyi kabul etmezler ve herhangi bir yapı veya organizasyona bağlı değildir. Bu nedenle girişimciler, kişilik özelliklerinden dolayı diğerlerinden farklı özelliklere sahip kişilerden oluşur (Aytaç, 2006:142).

2.6.2. Aile Faktörü

Aile, sosyokültürel özellikleri aktaran temel kurumdur. Toplumdan bireye, bireysel kişiliğin oluşumunda ve toplumda yer alır. Bu nedenle aile, insan davranışlarını düzenleyen en küçük sosyal çevredir. Günlük yaşamda bile bireyler karar vermek için güvendikleri kişileri dinlerler. Burada bireysel kararları etkileyebilecek kişiler ağırlıklı olarak aile üyelerinden oluşmaktadır (Çerik, 2002:3). Ailenin ekonomik ve sosyal durumu, çocuklara verilen eğitim ve ahlaki kurallar bireyin hayatını etkileyebilir.

Ailenin bireyin girişimci özellikleri üzerinde önemli bir etkisi vardır (Çetinkaya-Bozkurt, 2011:21).Girişimci ruha sahip bireyler veya aileleri, bireylerin girişimcilik niyetini doğrudan etkileyebilir (Naktiyok ve ark., 2009:92). Aile desteği iki şekilde görülebilir. Birincisi, yüksek gelirli hanelerde yetişen bireylerin aile girişimciliğine yönelik finansal desteği, bireylerin girişimcilik eğilimlerini desteklemektedir. İkincisi, girişimciliği destekleyen ailelerde yetişen bireylerin girişimcilik eğilimleri yüksek olmaktadır (İrmiş ve ark., 2012:3-4). Aile tutum ve davranışlarının bireyler üzerinde olumlu veya olumsuz etkileri olabileceğinden aile yapısı, kültürü ve eğitim düzeyi oldukça önemlidir. Girişimci kültüre sahip ailelerde yetişen bireyler, ailenin bu özelliğini örneklemektedir. Ayrıca aile teşviki, bireylerin yeni ve yaratıcı fikirler geliştirmesini sağlayacaktır.Ancak kısıtlayıcı ya da baskıcı hanelerde yetişen bireyler çekingen, başkalarından kolayca etkilenebilen, aşırı duyarlı kişiliklere sahip ve isyankar davranışlar sergileyen bireyler olabilir (Özdemir ve ark., 2012:93-94). Ancak özgür yaşam anlayışına sahip bir ailede yetişen bireyler girişimci olabilir, kendine güvenebilir, kendi kararlarını alıp uygulayabilir, sorumlu ve bağımsız hareket edebilir (Çerik, 2002:4).

2.6.3.Sosyal Çevre Faktörleri

İnsan, kalıtımın ve çevrenin bir ürünüdür. İçinde yaşadığı kültürle birlikte yaşamı boyunca şekillenir (Bozkurt, 2006:97). Bu nedenle insanlar kültürlerini içinde bulundukları sisteme yansıtırlar. Bu kültürel yansımaların bir araya gelmesiyle sistemli bir kültür oluşur (Demirel ve ark., 2004: 53). Kültür, bir sistemin tanımlanması ve girişimcilik başarısına katkıda bulunan bir yapıdır. Yani yeni işletmeler kurarak başarısını önemseyen bir kültür daha fazla işletmenin kurulmasını sağlayacaktır.Kişilik; kendi patronu olma, başarılı olma, maddi ve manevi kazanç sağlama gibi girişimciliğin kabul edilen özelliklerini ön planda tutan bir kültürde yaşıyorsa, böyle bir kültürün girişimciliği desteklemek için yeterli olduğu söylenebilir. Böyle bir kültür toplumunda yeni işyerlerinin kurulma oranı da yüksektir. Ancak başarıya değer vermeyen, başarısızlığı maddi ve manevi bir damga olarak tanımlayan toplumlarda girişimcilik eğilimi çok azdır (Çarıkçı ve ark., 2010:7). Toplumsal kültürün girişimcilerin, yöneticilerin ve çalışanların davranış ve tutumları üzerinde etkisi vardır. Girişimciliğin oluşmasında kültürel yapı önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü insan,

içinde yaşadığı toplumun kültürel değerlerini içinde barındırır. Topluluk kültürünün girişimciler üzerindeki etkisi yalnızca iç faktörler açısından değerlendirilmemelidir. Tüketicilerin ihtiyaçları ve istekleri nedeniyle yasalar ve hükümet politikaları da kültürel olarak etkilenen faktörlerdir ve aynı zamanda firmaların üretim, pazar, hizmet ve ekonomik işlevlerini ve ayrıca girişimcilerin yenilik yapma ve risk alma isteklerini etkiler. Başka bir deyişle kültür, bir toplumda insanların ortak özelliği olmasına rağmen kişiden kişiye aktarılan öğrenilmiş bir yaşam biçimidir (Durak, 2011:198).Girişimcilik eğilimlerinin ve davranış kalıplarının oluşmasında kültürel yapı büyük önem taşımaktadır. Gelenekten aile eğitime, kişilik özelliklerinden davranışa, ahlaktan yaşam tarzına ve sosyal çevreye kadar pek çok alanda kültürün izlerini görmek mümkündür. Önyargılar ve olaylara tepkiler de büyük ölçüde bir toplumun kültürel yapısını yansıtır.

BÖLÜM 3:DEVLET KORUMA VE BAKIM HİZMETLERİNDEN FAYDALANMIŞ BİREYLERİNGİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

3.1.Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu araştırmanın amacı, devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalananmış olan bireylerin girişimcilik eğilimlerinin incelenmesi ve sosyodemografik özelliklerin girişimcilik algıları üzerindeki üstlendikleri rolü belirlemektir. Türkiye’de girişimcilik hakkında yapılan çalışmalar; üniversitede verilen eğitimin girişimciliğe olan etkisi (Cansız, 2007; Tağraf ve Halis, 2008; Balaban ve Özdemir, 2008), kişilik özelliklerinin girişimcilik ileolanilişkisi (Bozkurt, 2007: 1387), girişimcilerin üzerinde durdukları sorunlar (Bilici, 2007:816) ve girişimciliğin ekonomik yönden önemini (Betil, 2007) içerenkonuları incelemektedir. Son dönemlerde kadın girişimciliğini çeşitli yönleriyle araştıran çalışmalar da(Sipahi 1997; Bedük 2005; Karateke 2006; Kutanis ve Alpaslan, 2006; Şekerler, 2006; Gürol ve Marşap, 2007; İlter, 2008) görülmektedir. Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalananmış olan bireylerin girişimcilikleri konusuna değinen çalışma sayısı ise oldukça sınırlıdır. Çalışmanın bakım tedbiri hizmetinden yararlanmış bireylerle yapılacak olması literatüre önemli katkı sunacaktır.

İleri sürülen hipotezler aşağıdaki gibidir:

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalananmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği planlama açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalananmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği planlama açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalananmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği kontrol odağı açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği kontrol odağı açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği kendine güven açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği kendine güven açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği iletişim açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği iletişim açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği motivasyon açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği motivasyon açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

H1: Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği öz disiplin açısından aralarında anlamlı bir ilişki vardır.

H0 :Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış kamu ve özel sektörde çalışan bireyler arasında girişimcilik eğilimi alt ölçeği öz disiplin açısından aralarında anlamlı bir ilişki yoktur.

3.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye’de devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan ve şu anda aktif olarak çalışan özel sektör ya da devlet kamu kurumlarındaki bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise belirlenen özellikleri karşılayan ve araştırmaya katılan 400 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır.

3.3.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmamız Türkiye genelinde devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış bireyleri içermekle birlikte örneklem büyüklüğünün genellenebilirliği ve temsil gücü açısından 400 kişiden oluşması araştırma için bir sınırlılık oluşturmaktadır. Araştırma, kullanılan ölçme araçlarıyla sınırlıdır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak araştırmacının hazırladığı Sosyodemografik Bilgi Formu ve Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği kullanılmıştır.

3.4.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmacının hazırladığı sosyodemografik bilgi formu 13 soru içermektedir. Formda bireylerin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, medeni durumu, gelir düzeyi, kamuda ya da özel sektörde çalışma durumu, çalışma süresi, devlet kurumunda ya da özel sektörde çalışma düşünceleri, anne-babanın sağ olup olmama durumları ve aileyle görüşme sıklığı, yurtdışı kalma süresi ile yurtdışı kimin tarafından verildiği bilgilerini değerlendirmeyi amaçlayan sorular yer almaktadır.

3.4.2. Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği

İncik ve Uzun (2017) tarafından geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılan ölçek 31 ve madde ve 5’li likert yapısıdır. Ölçeğin alt boyutları planlama, kontrol odağı, kendine güven, iletişim, motivasyon ve öz disiplin olarak tanımlanmıştır. Ölçeğin Cronbach-alpha katsayısı 0.923 olarak saptanmıştır (İncik ve Uzun, 2017).

3.5. Verilerin Analizi

Örneklemin demografik bilgilerinin frekans ve yüzde dağılımları çıkarıldıktan sonra Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanları için minimum ve maksimum puanları, $\bar{x}$, ss, Sh_x , güvenirlik katsayısı, çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır. Normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığını belirlemek üzere çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Standart normal dağılımda çarpıklık ve basıklık katsayıları sıfırdır ve bu değerlerin ± 1.0 aralığında olması, normal dağılım varsayımının karşılandığını göstermektedir (Hair ve ark., 2013). Gruplar arası ortalamaların karşılaştırmasında fark testlerinden Bağımsız Gruplar t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrasında gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğunda, farkların hangi gruplar arasında olduğunu test etmek için post-Hoc tamamlayıcı analiz teknikleri (Scheffe) uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS 21.0 programı kullanılmış, manidarlıklar minimum $p < .05$ düzeyinde sınanmış ve elde edilen bulgular araştırmanın amaçlarına uygun olarak tablolar şeklinde açıklanmıştır.

3.6. Bulgular ve Yorumlanması

Bu bölümde araştırma sonuçlarına yönelik bulgular yer almaktadır.

	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	162	40,5
	Erkek	238	59,5
	Toplam	400	100
Yaş	18-24	123	30,8
	25-30	71	17,8
	31-35	48	12
	36-40	53	13,3
	41-45	53	13,3
	46 ve üstü	52	13
	Toplam	400	100
Eğitim düzeyi	İlköğretim	54	13,5
	Lise	206	51,5
	Önlisans	48	12
	Lisans/lisansüstü	92	23
	Toplam	400	100
Medeni durum	Evli	198	49,5

	Bekar	202	50,5
	Toplam	400	100
Gelir düzeyi	1500 altı	52	13
	1501-3000	32	8
	3001-4500	114	28,5
	4501-6000	118	29,5
	6001 ve üstü	84	21
	Toplam	400	100
Çalışma yeri	Devlet	305	76,3
	Özel	95	23,8
	Toplam	400	100
Çalışma süresi	2 yıldan az	154	38,5
	2-5 yıl	59	14,8
	6-9 yıl	36	9
	10-13 yıl	23	5,8
	14 ve üstü	128	32
	Toplam	400	100
Özele geçme	Evet	45	11,3
	Hayır	355	88,8
	Toplam	400	100
Devlete geçme	Evet	270	67,5
	Hayır	130	32,5
	Toplam	400	100
Anne baba durumu	Anne ve baba sağ	145	36,3
	Anne sağ, baba vefat	126	31,5
	Anne vefat, baba sağ	34	8,5
	Anne vefat, baba vefat	95	23,8
	Toplam	400	100
Görüşme sıklığı	Hiç	111	27,8
	Haftada bir	64	16
	Ayda bir	70	17,5
	Yılda bir	47	11,8
	Çok sık	108	27
	Toplam	400	100
Yurtta kalma süresi	1-3 yıl	71	17,8
	4-7 yıl	98	24,5
	8-11 yıl	113	28,3
	12-15 yıl	80	20
	16 yıldan fazla	38	9,5
	Toplam	400	100

	Aile	197	49,3
Kim tarafından	Aile yakınları	95	23,8
yurda verildiği	Kolluk kuvvetleri	108	27
	Toplam	400	100

Tabloda görüldüğü üzere örneklem grubu 162'si kadın (%40,5) ve 238'i erkek (%59,5) olmak üzere toplam 400 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların 123'ü (%30,8) 18-24 yaş aralığında; 71'i (% 17,8) 25-30 yaş aralığında; 48'i (%12) 31-35 yaş aralığında; 53'ü (%13,3) 36-40 yaş aralığında; 53'ü (%13,3) 41-45 yaş aralığında ve 52'si (%13) 46 ve üzeri yaş aralığındadır. Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 54'ü (%13,5) ilköğretim mezunu; 206'sı (%51,5) lise mezunu; 48'i (%12) ön lisans mezunu ve 92'si (%23) lisans veya lisansüstü mezunudur. Katılımcıların 198'i (%49,5) evli ve 202'si (%50,5) bekdir. Katılımcıların gelir düzeylerine bakıldığında 52'si (%13) 0-1500 TL arası; 32'si (%8) 1501-3000 TL arası; 114'ü (%28,5) 3001-4500 TL arası; 118'i (%29,5) 4501-6000 TL arası ve 84'ü (%21) 6001 TL ve daha fazla aylık gelire sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcıların 305'i (%76,3) devlete ait kurumlarda çalışırken 95'inin (%23,8) özel sektörde çalıştığı görülmektedir. Çalışma sürelerine bakıldığında 154'ü (%38,5) 2 yıldan daha az; 59'u (%14,8) 2-5 yıl arası; 36'sı (%9) 6-9 yıl arası; 23'ü (%5,8) 10-13 yıl arası ve 128'i (%32) 14 yıldan daha fazla süredir çalışma hayatında oldukları görülmektedir. Katılımcıların 45'i (%11,3) özel sektöre geçmeyi düşünürken 270'i (%67,5) devlete ait kurumlarda çalışmak istediğini belirtmiştir.

Katılımcıların 145'i (%36,3) anne ve babası hayatta iken 126'sı (%31,5) anne sağ baba vefat; 34'ü (%8,5) anne vefat baba sağ ve 95'i (%23,8) ebeveynlerinin hayatta olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların 111'i (%27,8) aileleri ile hiç görüşmediklerini; 108'i (%27) çok sık görüştiklerini; 64'ü (% 16) haftada bir; 70'i (%17,5) ayda bir ve 47'si (%11,8) yılda bir görüştiklerini belirtmiştir.

Katılımcıların 197'si (%49,3) yurda aileleri tarafından verildikleri; 95'i (%23,8) aile yakınları tarafından ve 108'i (%27) kolluk kuvvetleri tarafından verildiklerini belirtmişlerdir. Yurtta kalma sürelerine bakıldığında 71'i (%17,8) 1-3 yıl arası; 98'i

(%24,5) 4-7 yıl arası; 113'ü (%28,3) 8-11 yıl arası; 80'i (%20) 12-15 yıl arası ve 38'i (%9,5) 16 yıl ve daha fazla yurttta kaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3
Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanları İçin Betimsel Değerler

Bireysel Girişimcilik	n	min.	max.	$\bar{x}$	Sh_x	ss	Çar.	Bas.	Alpha
Toplam puan	400	1,00	3,23	1,74	0,02	0,47	0,427	-0,291	.93
Planlama	400	1,00	3,50	1,70	0,03	0,57	0,577	-0,284	.79
Kontrol odağı	400	1,00	3,25	1,76	0,03	0,51	0,346	-0,525	.77
Kendine güven	400	1,00	4,33	1,66	0,03	0,52	0,743	0,929	.76
İletişim	400	1,00	3,75	1,73	0,03	0,58	0,484	-0,240	.73
Motivasyon	400	1,00	4,00	1,78	0,03	0,61	0,607	0,370	.73
Öz disiplin	400	1,00	3,67	1,85	0,03	0,63	0,372	-0,459	.65

Tabloda yer aldığı üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği planlama alt ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması 1.70 ± 0.57 ; kontrol odağı alt boyutunun aritmetik ortalaması 1.76 ± 0.51 ; kendine güven alt ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması 1.66 ± 0.52 ; iletişim alt boyutu puanlarının aritmetik ortalaması 1.73 ± 0.58 ; motivasyon alt ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması 1.78 ± 0.61 ; öz disiplin alt ölçeği puanlarının aritmetik ortalaması 1.85 ± 0.63 ve toplam puanların aritmetik ortalaması 1.74 ± 0.47 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten elde edilen puanların çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.0 aralığında olduğu ve alt ölçek puanlarının normal bir dağılıma sergilediği gözlenmiştir (Hair vd., 2013). Araştırma kapsamında toplanan veriler doğrultusunda planlama alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.79$; kontrol odağı alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.77$; kendine güven alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.76$; iletişim alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.73$; motivasyon alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.73$; öz disiplin alt boyut puanlarının güvenirlik katsayısı $\alpha=.65$ ve ölçekten elde edilen toplam puanların güvenirlik katsayısı $\alpha=.93$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Sh_x	<i>t testi</i>		
						<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
Toplam puan	Kadın	162	1,73	0,48	0,04	-0,10	398	0,924
	Erkek	238	1,74	0,46	0,03			
Planlama	Kadın	162	1,72	0,58	0,05	0,63	398	0,530
	Erkek	238	1,69	0,56	0,04			
Kontrol odağı	Kadın	162	1,73	0,53	0,04	-1,11	398	0,267
	Erkek	238	1,78	0,50	0,03			
Kendine güven	Kadın	162	1,62	0,53	0,04	-1,14	398	0,253
	Erkek	238	1,68	0,52	0,03			
İletişim	Kadın	162	1,74	0,56	0,04	0,32	398	0,749
	Erkek	238	1,72	0,60	0,04			
Motivasyon	Kadın	162	1,82	0,62	0,05	1,06	398	0,291
	Erkek	238	1,76	0,60	0,04			
Öz disiplin	Kadın	162	1,87	0,65	0,05	0,66	398	0,511
	Erkek	238	1,83	0,63	0,04			

Tabloda görüleceği üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının cinsiyet değişkeniyönünden anlamlı düzeyde farklılaşp farklılaşmadığını saptamak için yapılan bağımsız gruplar t testinden elde edilen sonuçlara bakıldığında ölçekten elde edilen puanların cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tablo 5

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yaş Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	18-24	123	1,78	0,53	G.arası	1,07	5	0,21	0,97	0,437
	25-30	71	1,75	0,46	G.İçi	86,98	394	0,22		
	31-35	48	1,67	0,41	Toplam	88,05	399			
	36-40	53	1,78	0,48						
	41-45	53	1,73	0,39						
	46_ üstü	52	1,64	0,43						
Planlama	18-24	123	1,77	0,62	G.arası	2,63	5	0,53	1,62	0,153
	25-30	71	1,70	0,58	G.İçi	127,91	394	0,33		
	31-35	48	1,66	0,45	Toplam	130,54	399			
	36-40	53	1,72	0,60						
	41-45	53	1,76	0,59						
	46_ üstü	52	1,51	0,47						
Kontrol odağı	18-24	123	1,81	0,57	G.arası	0,79	5	0,16	0,60	0,699
	25-30	71	1,74	0,49	G.İçi	103,35	394	0,26		
	31-35	48	1,72	0,44	Toplam	104,13	399			
	36-40	53	1,78	0,52						
	41-45	53	1,76	0,46						
	46_ üstü	52	1,69	0,48						
Kendine güven	18-24	123	1,69	0,59	G.arası	1,33	5	0,27	0,97	0,435
	25-30	71	1,60	0,51	G.İçi	108,23	394	0,28		
	31-35	48	1,56	0,43	Toplam	109,56	399			
	36-40	53	1,74	0,59						
	41-45	53	1,71	0,43						
	46_ üstü	52	1,63	0,48						
İletişim	18-24	123	1,80	0,66	G.arası	3,25	5	0,65	1,93	0,089
	25-30	71	1,78	0,56	G.İçi	133,02	394	0,34		
	31-35	48	1,63	0,51	Toplam	136,27	399			
	36-40	53	1,81	0,63						
	41-45	53	1,65	0,51						
	46_ üstü	52	1,58	0,49						
Motivasyon	18-24	123	1,78	0,65	G.arası	1,38	5	0,28	0,74	0,598
	25-30	71	1,88	0,65	G.İçi	147,41	394	0,37		
	31-35	48	1,78	0,63	Toplam	148,78	399			
	36-40	53	1,80	0,63						
	41-45	53	1,74	0,50						

	46 üstü	52	1,68	0,51						
Öz disiplin	18-24	123	1,88	0,70	G.arası	3,46	5	0,69	1,74	0,125
	25-30	71	1,98	0,60	G.İç	156,88	394	0,40		
	31-35	48	1,71	0,54	Toplam	160,34	399			
	36-40	53	1,91	0,66						
	41-45	53	1,72	0,56						
	46 üstü	52	1,80	0,63						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının yaş düzeyi değişkeni yönünden anlamlı bir farklılık olup olmadığını saptamak için uygulanan tek yönlü varyans analizi (ANOVA)'dan elde edilen bulgulara bakıldığında ölçekten elde edilen puanları yaş düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tablo 6

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Sh_x	t testi		
						t	sd	p
Toplam puan	Evli	198	1,71	0,43	0,03	-1,015	398	0,311
	Bekar	202	1,76	0,51	0,04			
Planlama	Evli	198	1,66	0,54	0,04	-1,329	398	0,185
	Bekar	202	1,74	0,60	0,04			
Kontrol odağı	Evli	198	1,75	0,46	0,03	-0,326	398	0,744
	Bekar	202	1,77	0,55	0,04			
Kendine güven	Evli	198	1,66	0,49	0,03	-0,019	398	0,985
	Bekar	202	1,66	0,56	0,04			
İletişim	Evli	198	1,69	0,54	0,04	-1,485	398	0,138
	Bekar	202	1,77	0,62	0,04			
Motivasyon	Evli	198	1,75	0,56	0,04	-1,157	398	0,248
	Bekar	202	1,82	0,66	0,05			
Öz disiplin	Evli	198	1,81	0,60	0,04	-1,337	398	0,182
	Bekar	202	1,89	0,66	0,05			

Tabloda görüleceği üzere, Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının medeni durum değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan

bağımsız gruplar t testi sonuçlarına bakıldığında ölçekten elde edilen puanların medeni durum değişkeni yönünden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılık oluşmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tablo 7

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	İlköğretim	54	1,68	0,43	G.arası	0,44	3	0,15	0,67	0,574
	Lise	206	1,76	0,50	G.ıçı	87,61	396	0,22		
	Önlisans	48	1,68	0,41	Toplam	88,05	399			
	Lisans/L.üstü	92	1,75	0,44						
Planlama	İlkokul	54	1,56	0,50	G.arası	1,19	3	0,40	1,22	0,303
	Lise	206	1,73	0,61	G.ıçı	129,35	396	0,33		
	Önlisans	48	1,73	0,53	Toplam	130,54	399			
	Lisans	92	1,72	0,54						
Kontrol odağı	İlkokul	54	1,70	0,47	G.arası	0,63	3	0,21	0,80	0,494
	Lise	206	1,78	0,55	G.ıçı	103,51	396	0,26		
	Önlisans	48	1,68	0,41	Toplam	104,13	399			
	Lisans	92	1,78	0,50						
Kendine güven	İlkokul	54	1,64	0,49	G.arası	0,38	3	0,13	0,46	0,709
	Lise	206	1,65	0,55	G.ıçı	109,18	396	0,28		
	Önlisans	48	1,63	0,60	Toplam	109,56	399			
	Lisans	92	1,71	0,43						
İletişim	İlkokul	54	1,78	0,57	G.arası	2,03	3	0,68	1,99	0,114
	Lise	206	1,78	0,62	G.ıçı	134,24	396	0,34		
	Önlisans	48	1,60	0,48	Toplam	136,27	399			
	Lisans	92	1,65	0,56						
Motivasyon	İlkokul	54	1,70	0,48	G.arası	1,26	3	0,42	1,12	0,339
	Lise	206	1,81	0,64	G.ıçı	147,53	396	0,37		
	Önlisans	48	1,67	0,59	Toplam	148,78	399			
	Lisans	92	1,83	0,62						
Öz disiplin	İlkokul	54	1,75	0,62	G.arası	0,86	3	0,29	0,71	0,545
	Lise	206	1,89	0,66	G.ıçı	159,48	396	0,40		
	Önlisans	48	1,81	0,61	Toplam	160,34	399			
	Lisans	92	1,84	0,61						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının eğitim düzeyi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek

yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen puanları eğitim düzeyi değişkeni yönünden istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tablo 8

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	1500 altı	52	1,74	0,45	G.arası	1,52	4	0,38	1,73	0,142
	1501-3000	32	1,84	0,49	G.ıç	86,53	395	0,219		
	3001-4500	114	1,71	0,51	Toplam	88,05	399			
	4501-6000	118	1,80	0,47						
	6001 üstü	84	1,65	0,41						
Planlama	1500 altı	52	1,72	0,54	G.arası	1,95	4	0,488	1,50	0,202
	1501-3000	32	1,82	0,58	G.ıç	128,59	395	0,326		
	3001-4500	114	1,66	0,60	Toplam	130,54	399			
	4501-6000	118	1,77	0,60						
	6001 üstü	84	1,61	0,50						
Kontrol odağı	1500 altı	52	1,77	0,50	G.arası	0,85	4	0,213	0,82	0,516
	1501-3000	32	1,79	0,53	G.ıç	103,28	395	0,261		
	3001-4500	114	1,72	0,56	Toplam	104,13	399			
	4501-6000	118	1,82	0,48						
	6001 üstü	84	1,71	0,47						
Kendine güven	1500 altı	52	1,64	0,58	G.arası	0,82	4	0,204	0,74	0,565
	1501-3000	32	1,72	0,57	G.ıç	108,74	395	0,275		
	3001-4500	114	1,60	0,51	Toplam	109,56	399			
	4501-6000	118	1,71	0,55						
	6001 üstü	84	1,65	0,46						
İletişim	1500 altı	52	1,74	0,60	G.arası	5,49	4	1,372	4,14	0,003
	1501-3000	32	1,96	0,57	G.ıç	130,78	395	0,331		
	3001-4500	114	1,75	0,60	Toplam	136,27	399			
	4501-6000	118	1,79	0,57						
	6001 üstü	84	1,53	0,54						
Motivasyon	1500 altı	52	1,75	0,53	G.arası	2,84	4	0,709	1,92	0,106
	1501-3000	32	1,91	0,66	G.ıç	145,94	395	0,369		
	3001-4500	114	1,80	0,64	Toplam	148,78	399			
	4501-6000	118	1,85	0,61						
	6001 üstü	84	1,64	0,58						
Ortalama	1500 altı	52	1,88	0,63	G.arası	2,54	4	0,635	1,59	0,176

1501-3000	32	1,95	0,63	G.içi	157,80	395	0,4
3001-4500	114	1,80	0,63	Toplam	160,34	399	
4501-6000	118	1,94	0,67				
6001_üstü	84	1,74	0,58				

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının gelir düzeyi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde sadece iletişim alt boyutu puanlarının gelir durumu değişkeni açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturduğu tespit edilmiş ve gruplar arasında bulunan bu anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün ise düşük düzeyde olduğu bulunmuştur ($F_{(4,395)}=4,14$; $\eta^2=.04$; $p<.05$). Ölçekten elden edilen diğer puanlar ise gelir düzeyi değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>.05$).

İletişim alt boyutu puanlarının gruplar arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında farklılaştığını tespit etmek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine bakılmıştır. Post-hoc çoklu karşılaştırma tekniği içerisinde hangisinin kullanılacağına karar vermek adına Levene's testi yapılarak grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, grup varyanslarının homojen olduğu gözlenmiştir ($L=.170$; $p>.05$). Varyansların homojen olması halinde kullanılan Scheffe çoklu karşılaştırma tekniği kullanılmıştır. Uygulanan tamamlayıcı analiz sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 9

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği İletişim Alt Boyutu Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları

Puan	(I) gelir	(J) gelir	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh _x	p
İletişim	1500 altı	1501-3000	-0,22	0,13	0,573
		3001-4500	-0,01	0,10	1,000
		4501-6000	-0,05	0,10	0,994
		6001 ve üstü	0,21	0,10	0,368
	1501-3000	1500 altı	0,22	0,13	0,573
		3001-4500	0,21	0,12	0,490
		4501-6000	0,17	0,11	0,676
		6001 ve üstü	0,43	0,12	0,012
	3001-4500	1500 altı	0,01	0,10	1,000
		1501-3000	-0,21	0,12	0,490
		4501-6000	-0,04	0,08	0,992
		6001 ve üstü	0,22	0,08	0,141
	4501-6000	1500 altı	0,05	0,10	0,994
		1501-3000	-0,17	0,11	0,676
		3001-4500	0,04	0,08	0,992
		6001 ve üstü	0,26	0,08	0,047

Tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre iletişim alt boyutu puanları gelir düzeyleri 1501-3000 tl grup ile 6001 tl ve üstü olan grup arasında 1501-3000 tl grup lehine; 4501-6000 tl grup ile 6001 tl ve üstü olan grup arasında 4501-6000 tl grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulgulanmıştır($p<.05$).

Tablo 10
Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Çalıştığı Kurum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Sh_x	<i>t testi</i>		
						<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
Toplam puan	Devlet	305	1,75	0,48	0,03	1,32	398	0,187
	Özel	95	1,68	0,44	0,05			
Planlama	Devlet	305	1,72	0,58	0,03	1,11	398	0,267
	Özel	95	1,65	0,55	0,06			
Kontrol odağı	Devlet	305	1,79	0,52	0,03	1,94	398	0,053
	Özel	95	1,67	0,48	0,05			
Kendine güven	Devlet	305	1,67	0,53	0,03	1,07	398	0,288
	Özel	95	1,61	0,52	0,05			
İletişim	Devlet	305	1,73	0,60	0,03	-0,04	398	0,966
	Özel	95	1,73	0,54	0,06			
Motivasyon	Devlet	305	1,80	0,63	0,04	0,87	398	0,384
	Özel	95	1,73	0,55	0,06			
Öz disiplin	Devlet	305	1,87	0,64	0,04	1,11	398	0,266
	Özel	95	1,79	0,61	0,06			

Tabloda görüleceği üzere, Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının çalıştığı kurum değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla bağımsız gruplar t testi uygulanmış ve elde edilen bulgulara göre ölçekten elde edilen puanların çalışılan kurum değişkeni açısından istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($p > .05$).

Tablo 11

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	2 yıldan az	154	1,76	0,48	G.arası	0,58	4	0,14	0,65	0,627
	2-5 yıl	59	1,68	0,49	G.ichi	87,47	395	0,22		
	6-9 yıl	36	1,67	0,46	Toplam	88,05	399			
	10-13 yıl	23	1,83	0,44						
	14 ve üstü	128	1,74	0,46						
Planlama	2 yıldan az	154	1,75	0,56	G.arası	1,34	4	0,34	1,03	0,393
	2-5 yıl	59	1,64	0,59	G.ichi	129,20	395	0,33		
	6-9 yıl	36	1,61	0,55	Toplam	130,54	399			
	10-13 yıl	23	1,83	0,51						
	14 ve üstü	128	1,68	0,59						
Kontrol odağı	2 yıldan az	154	1,77	0,53	G.arası	1,26	4	0,31	1,20	0,308
	2-5 yıl	59	1,65	0,49	G.ichi	102,88	395	0,26		
	6-9 yıl	36	1,69	0,55	Toplam	104,13	399			
	10-13 yıl	23	1,86	0,46						
	14 ve üstü	128	1,79	0,50						
Kendine güven	2 yıldan az	154	1,64	0,55	G.arası	1,49	4	0,37	1,36	0,247
	2-5 yıl	59	1,59	0,53	G.ichi	108,07	395	0,27		
	6-9 yıl	36	1,55	0,44	Toplam	109,56	399			
	10-13 yıl	23	1,76	0,51						
	14 ve üstü	128	1,72	0,51						
İletişim	2 yıldan az	154	1,77	0,58	G.arası	0,78	4	0,19	0,57	0,688
	2-5 yıl	59	1,74	0,59	G.ichi	135,49	395	0,34		
	6-9 yıl	36	1,71	0,61	Toplam	136,27	399			
	10-13 yıl	23	1,78	0,57						
	14 ve üstü	128	1,67	0,58						
Motivasyon	2 yıldan az	154	1,80	0,62	G.arası	0,47	4	0,12	0,32	0,868
	2-5 yıl	59	1,78	0,63	G.ichi	148,31	395	0,38		
	6-9 yıl	36	1,81	0,63	Toplam	148,78	399			
	10-13 yıl	23	1,87	0,58						
	14 ve üstü	128	1,74	0,59						
Öz disiplin	2 yıldan az	154	1,89	0,66	G.arası	0,58	4	0,15	0,36	0,838
	2-5 yıl	59	1,83	0,65	G.ichi	159,77	395	0,40		
	6-9 yıl	36	1,77	0,59	Toplam	160,34	399			
	10-13 yıl	23	1,84	0,56						
	14 ve üstü	128	1,83	0,63						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının çalışma süresi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen puanların gruplar arasında istatistiksel açıdan aralarında anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

Tablo 12

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Devlet Kurumuna Geçiş Düşüncesi Değişkenine göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Sh_x	<i>t testi</i>		
						<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
Toplam puan	Evet	270	1,72	0,47	0,03	-0,79	398	0,429
	Hayır	130	1,76	0,48	0,04			
Planlama	Evet	270	1,69	0,56	0,03	-0,72	398	0,474
	Hayır	130	1,73	0,60	0,05			
Kontrol odağı	Evet	270	1,75	0,51	0,03	-0,68	398	0,499
	Hayır	130	1,78	0,52	0,05			
Kendine güven	Evet	270	1,65	0,51	0,03	-0,21	398	0,834
	Hayır	130	1,67	0,55	0,05			
İletişim	Evet	270	1,74	0,58	0,04	0,29	398	0,775
	Hayır	130	1,72	0,59	0,05			
Motivasyon	Evet	270	1,75	0,58	0,04	-1,46	398	0,144
	Hayır	130	1,85	0,67	0,06			
Öz disiplin	Evet	270	1,82	0,61	0,04	-1,45	398	0,147
	Hayır	130	1,92	0,67	0,06			

Tabloda görüleceği üzere, Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının devlet kurumlarına geçiş düşüncesi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçlarına bakıldığında ölçekten elde edilen puanlarının devlet kurumlarına geçiş düşüncesi değişkeni açısından istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmadığı gözlenmiştir ($p>.05$).

Tablo 13

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Özel Sektöre Geçiş Düşüncesi Değişkenine göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek üzere Yapılan Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Sh_x	<i>t testi</i>		
						<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
Toplam puan	Evet	45	1,80	0,52	0,08	0,97	398	0,332
	Hayır	355	1,73	0,46	0,02			
Planlama	Evet	45	1,74	0,66	0,10	0,52	398	0,602
	Hayır	355	1,70	0,56	0,03			
Kontrol odağı	Evet	45	1,79	0,48	0,07	0,48	398	0,629
	Hayır	355	1,76	0,52	0,03			
Kendine güven	Evet	45	1,66	0,55	0,08	0,06	398	0,954
	Hayır	355	1,66	0,52	0,03			
İletişim	Evet	45	1,81	0,67	0,10	1,00	398	0,320
	Hayır	355	1,72	0,57	0,03			
Motivasyon	Evet	45	1,99	0,78	0,12	2,43	398	0,016
	Hayır	355	1,76	0,58	0,03			
Öz disiplin	Evet	45	1,94	0,64	0,10	1,03	398	0,304
	Hayır	355	1,84	0,63	0,03			

Tabloda görüleceği üzere, Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının özel sektöre geçiş düşüncesi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçlarına bakıldığında sadece motivasyon alt boyutu puanlarının özel sektöre geçmeyi düşünenlerin lehine olacak şekilde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve bu farklılığın düşük etki büyüklüğüne sahip olduğu tespit edilmiştir ($t=2,42$; Cohen's $d=0.33$; $p<.05$).

Tablo 14

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Anne ve Baba Hayatta Olma Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	Anne-baba sağ	145	1,68	0,46	G.arası	1,44	3	0,48	2,19	0,088
	Anne sağ, baba vef	126	1,81	0,48	G.ıç	86,61	396	0,22		
	Anne vef, baba sağ	34	1,79	0,46	Topl.	88,05	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,71	0,45						
Planlama	Anne-baba sağ	145	1,67	0,57	G.arası	1,42	3	0,47	1,45	0,227
	Anne sağ, baba vef	126	1,78	0,58	G.ıç	129,12	396	0,326		
	Anne vef, baba sağ	34	1,73	0,59	Topl.	130,54	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,63	0,55						
Kontrol odağı	Anne-baba sağ	145	1,70	0,51	G.arası	1,43	3	0,478	1,84	0,139
	Anne sağ, baba vef	126	1,84	0,52	G.ıç	102,70	396	0,259		
	Anne vef, baba sağ	34	1,81	0,47	Topl.	104,13	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,73	0,49						
Kendine güven	Anne-baba sağ	145	1,57	0,51	G.arası	1,85	3	0,616	2,26	0,081
	Anne sağ, baba vef	126	1,73	0,54	G.ıç	107,71	396	0,272		
	Anne vef, baba sağ	34	1,70	0,50	Topl.	109,56	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,68	0,53						
İletişim	Anne-baba sağ	145	1,68	0,58	G.arası	1,24	3	0,412	1,21	0,306
	Anne sağ, baba vef	126	1,81	0,62	G.ıç	135,03	396	0,341		
	Anne vef, baba sağ	34	1,71	0,68	Topl.	136,27	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,71	0,51						
Motivasyon	Anne-baba sağ	145	1,70	0,58	G.arası	3,13	3	1,042	2,83	0,051
	Anne sağ, baba vef	126	1,83	0,59	G.ıç	145,66	396	0,368		
	Anne vef, baba sağ	34	2,01	0,76	Topl.	148,78	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,75	0,60						
Öz disiplin	Anne-baba sağ	145	1,80	0,61	G.arası	2,20	3	0,735	1,84	0,139
	Anne sağ, baba vef	126	1,95	0,68	G.ıç	158,14	396	0,399		
	Anne vef, baba sağ	34	1,89	0,60	Topl.	160,34	399			
	Anne vef, baba vef	95	1,78	0,61						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının anne-baba hayatta olma durumu değişkeni yönünden aralarında anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen puanları gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir ($p > .05$).

Tablo 15

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Aile ile Görüşme Sıklığı Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	Hiç	111	1,72	0,49	G.arası	2,50	4	0,62	2,88	0,023
	Haftada bir	64	1,81	0,45	G.İç	85,55	395	0,22		
	Ayda bir	70	1,80	0,45	Toplam	88,05	399			
	Yılda bir	47	1,84	0,48						
	Çok sık	108	1,63	0,45						
Planlama	Hiç	111	1,65	0,58	G.arası	2,30	4	0,57	1,77	0,134
	Haftada bir	64	1,76	0,52	G.İç	128,25	395	0,33		
	Ayda bir	70	1,80	0,56	Toplam	130,54	399			
	Yılda bir	47	1,78	0,65						
	Çok sık	108	1,62	0,56						
Kontrol odağı	Hiç	111	1,75	0,55	G.arası	2,18	4	0,54	2,11	0,079
	Haftada bir	64	1,82	0,44	G.İç	101,96	395	0,26		
	Ayda bir	70	1,82	0,52	Toplam	104,13	399			
	Yılda bir	47	1,86	0,50						
	Çok sık	108	1,65	0,50						
Kendine güven	Hiç	111	1,64	0,57	G.arası	1,73	4	0,43	1,59	0,177
	Haftada bir	64	1,72	0,53	G.İç	107,83	395	0,27		
	Ayda bir	70	1,74	0,57	Toplam	109,56	399			
	Yılda bir	47	1,70	0,45						
	Çok sık	108	1,57	0,45						
İletişim	Hiç	111	1,73	0,55	G.arası	4,39	4	1,10	3,29	0,011
	Haftada bir	64	1,84	0,63	G.İç	131,88	395	0,33		
	Ayda bir	70	1,71	0,56	Toplam	136,27	399			
	Yılda bir	47	1,91	0,59						
	Çok sık	108	1,59	0,58						
Motivasyon	Hiç	111	1,75	0,62	G.arası	5,73	4	1,43	3,96	0,004
	Haftada bir	64	1,89	0,66	G.İç	143,05	395	0,36		
	Ayda bir	70	1,87	0,58	Toplam	148,78	399			
	Yılda bir	47	1,96	0,69						
	Çok sık	108	1,62	0,51						
Öz disiplin	Hiç	111	1,83	0,62	G.arası	2,13	4	0,53	1,33	0,258
	Haftada bir	64	1,96	0,62	G.İç	158,21	395	0,40		
	Ayda bir	70	1,90	0,65	Toplam	160,34	399			
	Yılda bir	47	1,89	0,57						
	Çok sık	108	1,75	0,67						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının aile ile görüşme sıklığı değişkeni yönünden aralarında anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen toplam puanların ($F_{4-395}=2,88$; $\eta^2=.03$; $p<.05$), iletişim alt boyutu puanlarının ($F_{4-395}=3,29$; $\eta^2=.03$; $p<.05$) ve motivasyon alt boyutu puanlarının ($F_{4-395}=3,96$; $\eta^2=.04$; $p<.05$) gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Gruplar arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında farklılaştığını tespit etmek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine bakılmıştır. Post-hoc çoklu karşılaştırma tekniği içerisinde hangisinin kullanılacağına karar vermek adına Levene's testi yapılarak grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, toplam puanların ($L=.163$; $p>.05$), iletişim alt boyutu puanlarının ($L=.187$; $p>.05$) ve motivasyon alt boyutu puanlarının ($L=.935$; $p>.05$) grup varyansların homojen olduğu görülmüştür. Varyansların homojen olması halinde kullanılan Scheffe çoklu karşılaştırma tekniği kullanılmıştır. Uygulanan tamamlayıcı analiz sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 16

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Toplam Puanları, İletişim Alt Boyutu ve Motivasyon Alt Boyutu Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları

Puan	(I) görüşme	(J) görüşme	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh _x	p
Toplam puan	Hiç	Haftada bir	-0,10	0,07	0,769
		Ayda bir	-0,08	0,07	0,847
		Yılda bir	-0,12	0,08	0,687
		Çok sık	0,09	0,06	0,734
	Haftada bir	Hiç	0,10	0,07	0,769
		Ayda bir	0,01	0,08	1,000
		Yılda bir	-0,02	0,09	0,999
		Çok sık	0,19	0,07	0,165
	Ayda bir	Hiç	0,08	0,07	0,847
		Haftada bir	-0,01	0,08	1,000
		Yılda bir	-0,04	0,09	0,996
		Çok sık	0,17	0,07	0,214
İletişim	Yılda bir	Hiç	0,12	0,08	0,687
		Haftada bir	0,02	0,09	0,999
		Ayda bir	0,04	0,09	0,996
		Çok sık	0,21	0,08	0,153
	Hiç	Haftada bir	-0,11	0,09	0,841
		Ayda bir	0,02	0,09	0,999
		Yılda bir	-0,18	0,10	0,508
		Çok sık	0,14	0,08	0,545
	Haftada bir	Hiç	0,11	0,09	0,841
		Ayda bir	0,13	0,10	0,779
		Yılda bir	-0,08	0,11	0,977
		Çok sık	0,24	0,09	0,127
	Ayda bir	Hiç	-0,02	0,09	0,999
		Haftada bir	-0,13	0,10	0,779
		Yılda bir	-0,21	0,11	0,459
		Çok sık	0,11	0,09	0,808

Motivasyon	Yılda bir	Hiç	0,18	0,10	0,508
		Haftada bir	0,08	0,11	0,977
		Ayda bir	0,21	0,11	0,459
		Çok sık	0,32	0,10	0,041
	Hiç	Haftada bir	-0,14	0,09	0,696
		Ayda bir	-0,12	0,09	0,800
		Yılda bir	-0,21	0,10	0,418
		Çok sık	0,13	0,08	0,622
	Haftada bir	Hiç	0,14	0,09	0,696
		Ayda bir	0,02	0,10	1,000
		Yılda bir	-0,07	0,12	0,987
		Çok sık	0,27	0,09	0,085
	Ayda bir	Hiç	0,12	0,09	0,800
		Haftada bir	-0,02	0,10	1,000
		Yılda bir	-0,09	0,11	0,960
		Çok sık	0,25	0,09	0,122
	Yılda bir	Hiç	0,21	0,10	0,418
		Haftada bir	0,07	0,12	0,987
		Ayda bir	0,09	0,11	0,960
		Çok sık	0,34	0,11	0,036

Tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre iletişim ve motivasyon alt boyutu puanları ailesi ile yılda bir görüşen grup ile çok sık görüşen grup arasında yılda bir görüşen grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir ($p < .05$). Ölçekten elde edilen toplam puanlarının gruplar arasındaki anlamlı farklılığının kaynağını belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalarda ise anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($p > .05$).

Tablo 17

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yurtta Kalma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	1-3 yıl	71	1,68	0,49	G.arası	0,48	4	0,12	0,55	0,703
	4-7 yıl	98	1,75	0,44	G.içi	87,57	395	0,22		
	8-11 yıl	113	1,72	0,49	Toplam	88,05	399			
	12-15 yıl	80	1,79	0,46						
	16 yıl									
	yılı üzeri	38	1,75	0,50						

Planlama	1-3 yıl	71	1,68	0,56	G.arası	0,80	4	0,20	0,61	0,658
	4-7 yıl	98	1,74	0,56	G.içi	129,75	395	0,33		
	8-11 yıl	113	1,68	0,58	Toplam	130,54	399			
	12-15 yıl	80	1,75	0,59						
	16 yıl üzeri	38	1,61	0,56						
Kontrol odağı	1-3 yıl	71	1,67	0,49	G.arası	2,00	4	0,50	1,93	0,105
	4-7 yıl	98	1,76	0,49	G.içi	102,14	395	0,26		
	8-11 yıl	113	1,72	0,51	Toplam	104,13	399			
	12-15 yıl	80	1,87	0,53						
	16 yıl üzeri	38	1,82	0,52						
Kendine güven	1-3 yıl	71	1,59	0,55	G.arası	0,54	4	0,13	0,49	0,747
	4-7 yıl	98	1,67	0,49	G.içi	109,02	395	0,28		
	8-11 yıl	113	1,67	0,56	Toplam	109,56	399			
	12-15 yıl	80	1,67	0,48						
	16 yıl üzeri	38	1,72	0,55						
İletişim	1-3 yıl	71	1,68	0,65	G.arası	0,45	4	0,11	0,33	0,860
	4-7 yıl	98	1,77	0,57	G.içi	135,82	395	0,34		
	8-11 yıl	113	1,72	0,60	Toplam	136,27	399			
	12-15 yıl	80	1,72	0,55						
	16 yıl üzeri	38	1,78	0,56						
Motivasyon	1-3 yıl	71	1,79	0,63	G.arası	0,62	4	0,16	0,41	0,800
	4-7 yıl	98	1,76	0,57	G.içi	148,16	395	0,38		
	8-11 yıl	113	1,74	0,62	Toplam	148,78	399			
	12-15 yıl	80	1,85	0,64						
	16 yıl üzeri	38	1,78	0,61						
Öz disiplin	1-3 yıl	71	1,81	0,63	G.arası	0,45	4	0,11	0,28	0,893
	4-7 yıl	98	1,86	0,61	G.içi	159,90	395	0,41		
	8-11 yıl	113	1,85	0,68	Toplam	160,34	399			
	12-15 yıl	80	1,90	0,63						
	16 yıl üzeri	38	1,79	0,62						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının yurttan kalma süresi değişkeni yönünden aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen puanların gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir ($p > .05$).

Tablo 18

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Puanlarının Yurda Kim Tarafından Verildiği Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplam puan	Aile	197	1,69	0,44	G.arası	1,46	2	0,73	3,34	0,036
	Aile yakınları	95	1,84	0,50	G.ıç	86,59	397	0,22		
	Kolluk kuv.	108	1,74	0,48	Toplam	88,05	399			
	Aile	197	1,64	0,54						
Planlama	Aile yakınları	95	1,81	0,62	G.arası	1,80	2	0,90	2,78	0,063
	Kolluk kuv.	108	1,71	0,57	G.ıç	128,74	397	0,32		
	Aile	197	1,70	0,48	Toplam	130,54	399			
	Aile yakınları	95	1,88	0,53						
Kontrol odağı	Kolluk kuvvetleri	108	1,76	0,53	G.arası	1,97	2	0,99	3,83	0,023
	Aile	197	1,61	0,47	G.ıç	102,17	397	0,26		
	Aile yakınları	95	1,80	0,59	Toplam	104,13	399			
	Kolluk kuvvetleri	108	1,63	0,54						
Kendine güven	Aile	197	1,70	0,56	G.arası	2,40	2	1,20	4,44	0,012
	Aile yakınları	95	1,81	0,63	G.ıç	107,16	397	0,27		
	Kolluk kuvvetleri	108	1,71	0,58	Toplam	109,56	399			
	Aile	197	1,72	0,57						
İletişim	Aile yakınları	95	1,87	0,68	G.arası	0,82	2	0,41	1,20	0,301
	Kolluk kuvvetleri	108	1,81	0,62	G.ıç	135,45	397	0,34		
	Aile	197	1,83	0,63	Toplam	136,27	399			
	Aile yakınları	95	1,87	0,63						
Motivasyon	Kolluk kuvvetleri	108	1,86	0,65	G.arası	1,47	2	0,74	1,99	0,139
	Aile	197	1,69	0,44	G.ıç	147,31	397	0,37		
	Aile yakınları	95	1,84	0,50	Toplam	148,78	399			
	Kolluk kuvvetleri	108	1,74	0,48						
Öz disiplin	Aile	197	1,64	0,54	G.arası	0,14	2	0,07	0,17	0,842
	Aile yakınları	95	1,81	0,62	G.ıç	160,21	397	0,40		
	Kolluk kuvvetleri	108	1,71	0,57	Toplam	160,34	399			
	Aile	197	1,70	0,48						

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının kim tarafından yurda verildiği değişkeni yönünden aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığınsaptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen toplam puanların ($F_{2-397}=3,34$; $\eta^2=.02$; $p<.05$), kontrol odağı alt boyutu puanlarının ($F_{2-397}=3,83$; $\eta^2=.02$; $p<.05$) ve kendine güven alt boyutu puanlarının ($F_{2-397}=4,44$; $\eta^2=.02$; $p<.05$) gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Gruplar arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında farklılaştığını tespit etmek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine bakılmıştır. Post-hoc çoklu karşılaştırma tekniği içerisinde hangisinin kullanılacağına karar vermek adına Levene's testi yapılarak grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, toplam puanların ($L=.937$; $p>.05$), kontrol odağı alt boyutu puanlarının ($L=.577$; $p>.05$) ve kendine güven alt boyutu puanlarının ($L=2.29$; $p>.05$) grup varyansların homojen olduğu görülmüştür. Varyansların homojen olduğu durumlarda kullanılan Scheffe çoklu karşılaştırma tekniği uygulanmıştır. Uygulanan tamamlayıcı analiz sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 19

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği Toplam Puanları, Kontrol Odağı Alt Boyutu ve Kendine Güven Alt Boyutu Puanlarının Yurda Kim Tarafından Verildiği Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamamlayıcı Analiz Sonuçları

Puan	(I) görüşme	(J) görüşme	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh _x	p
Toplam puan	Aile	Aile yakınları	-0,15	0,06	0,036
		Kolluk kuvvetleri	-0,05	0,06	0,691
	Aile yakınları	Aile	0,15	0,06	0,036
		Kolluk kuvvetleri	0,10	0,07	0,295
Kontrol odağı	Aile	Aile yakınları	-0,18	0,06	0,023
		Kolluk kuvvetleri	-0,06	0,06	0,587
	Aile yakınları	Aile	0,18	0,06	0,023
		Kolluk kuvvetleri	0,11	0,07	0,290
Kendine güven	Aile	Aile yakınları	-0,19	0,06	0,016
		Kolluk kuvvetleri	-0,02	0,06	0,943
	Aile yakınları	Aile	0,19	0,06	0,016
		Kolluk kuvvetleri	0,17	0,07	0,075

Tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre ölçekten elde edilen toplam puanı, kontrol odağı ve kendine güven alt boyutu puanları yurda ailesi tarafından verilen grup ile aile yakınları tarafından verilen grup arasında aile yakınları tarafından verilen grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p < .05$). Diğer ikili karşılaştırmalarda ise anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p > .05$).

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının gelir düzeyi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığının saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) neticesinde; sadece iletişim alt boyutu puanlarının gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiş ve gruplar arasında bulunan bu anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün ise düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. İletişim alt boyutu puanlarının gruplar arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında farklılaştığını saptamak adına uygulanan tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre iletişim alt boyutu puanları gelir düzeyleri 1501-3000 TL grup ile 6001 TL ve üstü olan grup arasında 1501-3000 TL grup lehine; 4501-6000 TL grup ile 6001 TL ve üstü olan grup arasında 4501-6000 TL grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

($p < .05$). Bu durum, devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireyler arasında iletişim yeteneği kuvvetli olanların iletişimin girişimciliği etkileyen önemli bir faktör olduğu göz önüne alındığında bu durumun olası bir girişimcilik faaliyeti karşısında olumlu bir etki yaratacağı ve bu nedenle daha yüksek girişimcilik eğilimleri olduğuna; gelir düzeyleriyle karşılaştırıldığında ise daha düşük düzeyde gelire sahip olanlar açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmasının sebebinin bir çıkış yolu ve alternatif olarak daha fazla gelir elde edebilmeleri ve iletişim yeteneklerinin de bu durumu olumlu etkileyeceğini düşünmeleri olduğu sonucu çıkarılabilir.

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının devlet kurumlarına geçiş düşüncesi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçlarından elde edilen bulguya göre ölçekten elde edilen puanların devlet kurumlarına geçiş düşüncesi değişkeni açısından istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır. Araştırma sonuçlarının devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan ve özel sektörde çalışan bireylerin herhangi bir devlet kurumuna geçme düşüncelerini yoramadığı; bu durumdan da araştırmaya katılan özel sektör çalışanlarının şartlarının devlet kurumundan daha iyi olabileceği ya da çalışılan sektörden memnun oldukları düşüncesini çıkarabiliriz.

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının özel sektöre geçiş düşüncesi değişkeni yönünden anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçlarına göre motivasyon alt boyutu puanlarının özel sektöre geçmeyi düşünenlerin lehine olacak şekilde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve bu farklılığın düşük etki büyüklüğüne sahip olduğu bulgulanmıştır. Bu durum bize devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylere sağlanan memuriyet hakkının kişilerin kendilerini güvence altında hissetmelerine sebep olduğu ancak yine de bireylerde girişimcilik adına düşük de olsa bir eğilimin olduğu; buna dair bir motivasyonlarının bulunduğu ancak ülkenin maddi kaynak yetersizliği ve dalgalanmalardan ötürü oluşan ekonomik kaygıları ve iş kurma heveslerinden vazgeçme, kişilik özellikleri ve risk alamama gibi durumların bu motivasyona düşürücü etki yarattığı kanısına varılabilir.

Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının aile ile görüşme sıklığı değişkeni yönünden aralarında anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığını saptamak için yapılandırılmış varyans analizi (ANOVA) neticesinde ölçekten elde edilen toplam puanların iletişim alt boyutu puanları ile motivasyon alt boyutu puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. İkili karşılaştırmalar için yapılan tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre iletişim ve motivasyon alt boyutu puanları ailesi ile yılda bir görüşen grup ile çok sık görüşen grup arasında yılda bir görüşen grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ailesinden uzak olan, ailesiyle görüşmeyi tercih etmeyen ya da daha az sıklıkta görüşen bireyler arasında ailenin güven ve bağlılık hissinin olmayışının verdiği duygunun kişileri daha dayanıklı kılarak girişimcilik adına bir motivasyon oluşturduğu; ancak düşük düzeyde de olsa aile ile iletişim halinde olmanın da girişimcilik düzeyini olumlu etkilediği sonucu çıkarılabilir.

Tabloda görüldüğü üzere Bireysel Girişimcilik Algı Ölçeği puanlarının kim tarafından yurda verildiği değişkeni yönünden aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını saptamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda ölçekten elde edilen toplam puanların kontrol odağı alt boyutu ve kendine güven alt boyutu puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği ve anlamlı farklılığın etki büyüklüğünün düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Yapılan tamamlayıcı analiz sonuçlarına göre ölçekten elde edilen toplam puan, kontrol odağı ve kendine güven alt boyutu puanları yurda ailesi tarafından verilen grup ile aile yakınları tarafından verilen grup arasında aile yakınları tarafından verilen grup lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermiştir. Bulgular, devlet korumasına verilen bireylerin kişilerin içten ya da dıştan denetimli olmaları ve kendine güvenlerine etki ettiği, bu durumun da kişilerin girişimcilik eğilimlerine olumlu ya da olumsuz bir katkı sunduğu; aile yakınları tarafından yurda verilen bireylerin çocukluklarında aile bireylerinin olmadığı (ölüm, terk edilme vb. sebepler gibi) ya da aileleri tarafından bakımlarının üstlenilmemesi nedeniyle temel güven ve duygusal ihtiyaçlar açısından ihmal edilmiş olabilecekleri; bu nedenle aile yakınları tarafından da yeterli düzeyde bakımı sağlanmayan çocukların yakınları tarafından yurda verilmiş olabilecekleri, bu durumun ise bireylerin kontrol odağının içten ya da dıştan olacak bir biçimde ve kendine güvenlerinin de bu detaylar çerçevesinde şekillenmesine; dolayısıyla bu durumun da risk alma, özgüven ve kişilik

özelliklerinişekillendireceği göz önüne alınırsagirişimcilik eğilimlerini de etkileyeceği söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Devlet koruması altında yetişmiş ya da belli bir süre devlet koruması altında kalmış bireylerde çeşitli bir kimlik ve kişilik gelişiminden söz edilebilir. Ebeveyn kaybı, ailenin istismar ve ihmali, kişilerin ebeveynlik kapasitesinin çocuğun bakımı için yeterli olmayışı gibi sebepler çocuğun devlet koruması altına alınması için belli başlı sebeplerdendir. Çocuğun yaşadığı bu travmatik olay örüntüsü ve sonrasında devlet korumasına alınmasına dair süreçler, çocuğun kimlik ve benlik gelişimi açısından önem arz etmektedir. Bununla birlikte devlet, koruması altında olan çocukların psikososyal gelişimini desteklemekte ve devlet koruması altında 18 yaşını dolduran bireylere memuriyet hakkı tanımaktadır. Bu çalışmada ise devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin girişimcilik eğilimlerini inceleyerek bu kişilerin hayatta risk alma ilekâr amacı güderek bu türden bir motivasyonla ne kadar atılımcı olabildiklerine dair genel bir çerçeve sunmaya, bireylerdeki potansiyel girişimcilik eğilimini desteklemeye ve alan yazına katkı sunulmaya çalışılmıştır. Araştırma bulguları sonucunda;

- Araştırma sonucunda çalışmaya katılanların 305'inin (%76,3) devlete ait kurumlarda 95'inin (%23,8) ise özel sektörde çalıştığı gözlenmiştir. Yani araştırmamıza göre devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan bireylerin büyük bir çoğunluğu devlet kurumlarında çalışmaktadır.
- Katılımcıların 45'i (%11,3) herhangi bir devlet kurumunda çalışıp özel sektöre geçmeyi düşünürken 270'i (%67,5) özel sektörde çalışıp devlete ait kurumlarda çalışmak istediğini belirtmiştir. Araştırmanın amacını oluşturan ve duruma yönelik genel bir çerçeve sunmaya çalıştığımızda bireylerin çoğunun devlet kurumlarını tercih etme yönünde bir eğilimlerinin olduğu; ancak yine de düşük düzeyde de olsa devlet çalışanlarının içinde de özel sektöre geçmedüşüncesi olan bireylerin bulunduğu gözlenmiştir.
- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan devlet memuru ve özel sektörde çalışan bireylerin girişimcilikte önemli bir faktör olan iletişim becerisi ile düşük gelir düzeyi ile aralarında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan ve özel sektörde çalışan bireylerin herhangi bir devlet kurumuna geçme düşünceleri ile aralarında

anlamalı bir ilişki tespit edilmediği; bu durumdan da araştırmaya katılan özel sektör çalışanlarının şartlarının devlet kurumundan daha iyi olduğunda ya da çalışılan sektörden memnun olduğunda memuriyet hakkı ya da benzeri devlet güvencelerinin tercih edilmeyebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan devlet memuru ve özel sektörde çalışan bireylerden bir devlet kurumunda memur olanlar arasında girişimcilik eğiliminin olduğu; bunun da motivasyon boyutunda ve düşük düzeyde yordandığı gözlenmiştir. Yani bu durum, devlet çalışanlarının özel sektöre geçme düşüncelerine dair bir motivasyonlarınınolduğunucak bu motivasyonun ise düşük düzeydeolduğunu göstermiştir.
- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan devlet memuru ve özel sektör çalışanlarının aile ile görüşme sıklığının azlığı, motivasyon alt boyutuyla anlamalı bir farklılık göstermiş bununla birlikte düşük düzeyde de olsa aile ile iletişim halinde olmanın da girişimcilik eğilimiyle aralarında anlamalı bir ilişki gösterdiğitespit edilmiştir.
- Devlet korumasına ailesi ve aile yakınları tarafından verilen bireylerde kontrol odağı ve kendine güven alt boyutları ile aralarında anlamalı bir farklılık ortaya çıkmış ve kişilerin girişimcilik eğilimlerinde rolü olduğu gözlenmiştir.
- Alan yazında bu konuyla ilgili yapılmış başka bir çalışmaya rastlanmamış olup devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan devlet memuru ve özel sektör çalışanlarının girişimciliklerine yönelik daha kapsamlı çalışmalar yapılması literatüre sunacağı katkı ve önemi nedeniyle önerilebilir.
- Araştırma, nicel araştırma yöntemi ile gerçekleştirildiğinden; daha büyük bir örneklem ile kapsamlı veriler elde edebilmek adına nitel ya da karma yöntemlerle tekrar edilebilir.
- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden faydalanmış olan devlet memuru ve özel sektörde çalışan bireylerin girişimcilik algı ve eğilimlerine yönelik teşvik edici çalışmalar ile kişilerin içindeki potansiyellerin açığa çıkması sağlanabilir.
- Yapılan bu çalışma doğrultusunda alan yazındaki eksiklikler belirlenerek girişimcilik eğitimleri verilebilir; bu eğitimlerin kapsam ve içerikleri bu araştırma doğrultusunda zenginleştirilebilir.

- Devlet koruma ve bakım hizmetlerinden yararlanmakta olan çocuk ve ergenlerin girişimcilik eğilimleri desteklenebilir, bu yönde eğitimler verilebilir ve çocuklara ilgi alanlarına yönelik rehberlik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Alikasifoglu, M., Erginoz, E., Ercan, O., Albayrak-Kaymak, D., Uysal, O. ve Iltar, O. (2006). Sexual abuse among female high schools tudents in Istanbul, Turkey. *Child Abuse&Neglect*, 30(3), 247-255.
- Altuntaş, G. (2014). The relationship between entrepreneurship and strategic management: a new model and test of strategic entrepreneurship. *Research Journal of Business and Management*, 103-129.
- Aristoteles, (2004). *Politika*. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayıncılık.
- Atalay, T. (1999). “Türkiye Cumhuriyetinin Demokratik Bir Cumhuriyet Olarak Gelişmesinde Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımların Yeri ve Önemi”, *Sosyal Hizmetler Dergisi*, s. 6.
- Aydın, E. (2020). *Girişimcilik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin, Girişimci Kişilik Özellikleri ve Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki; Batı Karadeniz Bölge Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Karabük: Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Aytaç, Ö. ve İlhan, S. (2007). Girişimcilik ve Girişimcikültür: Sosyolojik bir perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 101-120.
- Azevedo, M. ve Alla, S. (2008). Diabetes in subsaharanAfrica: Kenya, Mali, Mozambique, Nigeria, South AfricaandZambia. *International journal of diabetes in developingcountries*, 28(4), 101.
- Ballar, S. (1988). *Türk Hukukunda Sosyal Hizmet ve Çocuklar*. İstanbul: Türkmen Kitabevi Yayınları.
- Başol, O. (2010). *Girişimci kadın ve erkeklerin başarı algısındaki farklılıklar: Küçük ölçekli işletmelerde Bursa ili örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Bozkurt, A., Yorulmaz, N., Kam, E., Karahan, G. ve Osmanlioglu, A. E. (2007). Assessment of environmental radioactivity for Sanliurfa region of southeastern Turkey. *Radiation Measurements*, 42(8), 1387-1391.
- Bozkurt, N. (2011). Sicill-i Ahvâl Defterlerine Göre Simavlı Memurlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-12.
- Bozkurt, Ö. (2006). Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9 (1), 1-18
- Beceran, E. (2010). Üniversite Tercihinde Ne Kadar Bilinçliler: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 2(2), 101-110.
- Bektaş, Ç. ve Köseoğlu, M. A. (2007). Aile İşletmecilik Kültürünün Girişimcilik Eğilimine Etkileri Ve Bir Alan Araştırması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2007(2), 297-317.
- Belverenli, D. (2018). Satış Sözleşmesinde Ayıptan Doğan Sorumlulukta Zaman Aşımı. *Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6(12), 159-191.
- Betil, İ. (2007). Ekonomik ve Sosyal Alanda Girişimcilik. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2), 21-24.
- Beter, Ö. (2010). *Türkiye ve İngiltere’de Çocuk Koruma Sistemleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozkurt, Ö. Ç. (2014). Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Öğrencilerin Girişimci Olma Niyetlerinin İncelenmesi. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 27-47.
- Bygrave, W. D. ve Zacharakis, A. (2010). *Entrepreneurship, 2nd Edition* (Vol. 2). Amerika: John Wiley & Sons, Incorporated.
- Carsrud, A. ve Brännback, M. (2011). Entrepreneurial motivations: what do we still need to know?. *Journal of Small Business Management*, 49(1), 9-26.

- Colak, E., Kement, M., Ozlem, N., Mutlu, T., Yildirim, K., Gurer, A. ve Aktimur, R. (2013). A comparison of nonabsorbable polymeric clips and endoloop ligatures for the closure of the appendicular stump in laparoscopic appendectomy: a prospective, randomized study. *Surgical Laparoscopy Endoscopy & Percutaneous Techniques*, 23(3), 255-258.
- Cope, J. (2005). Toward a dynamic learning perspective of entrepreneurship. *Entrepreneurship theory and practice*, 29(4), 373-397.
- Çarıkçı, O. (2010). Türkiyede e-devlet uygulamaları doğrultusunda bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , (12), 95-122.
- Çağlar, D. (1973). Türkiye’de Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Eğitimlerine Genel Bir Bakış. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences(JFES)*, 6(1), 59-112.
- Çelebican, Ö. K. (1997). *Roma Hukuku*. Ankara: AÜ Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Çengelci, E. (1998). “Cumhuriyet Döneminde Sosyal Hizmetlerin Gelişimi Üzerine Bir Yorum”. *Sosyal Hizmetler Dergisi*, 1(8), 3.
- Çerik, Ş. ve Bozkurt, S. (2010). Çalışanların Örgütsel Sosyalizasyon ve Kariyer Çabalarına Yönelik Algılamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ve Banka Çalışanlarına Yönelik Bir Araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (35), 77-97.
- Çetindamar, D. ve Pınarcıoğlu, M. (2002). *Türkiye’de Girişimcilik*. İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları.
- Çöğürçü, İ. (2016). İktisadi doktrinlerde geçmişten günümüze girişimciliğin önemi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 65-80.
- Drakopoulou-Dodd, S., McDonald, S., McElwee, G. ve Smith, R. (2014). A Bourdieuan analysis of qualitative authorship in entrepreneurship scholarship. *Journal of Small Business Management*, 52(4), 633-654.

- Durak, Y., Ertürk, C., Özkalp, B. ve Duman, R. (2002). Hamam Böceklerinin (Blattodea: Blattidae) Patojen Bakteriler Yönünden Araştırılması. *Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Fen Dergisi*, 1(19), 107-112.
- Erdem, A. R. (2005). İlköğretimimizin Gelişimi ve Bugün Geline Noka. *Üniversite ve Toplum Dergisi*, 5(2), 1-15.
- Ege, Y. Ve Coramik, M. (2018). A new measurement system using magnetic flux leak age method in pipe line inspection. *Measurement*, 123, 163-174.
- Erten, C., Harding, P. J., Kobourov, S. G., Wampler, K. Ve Yee, G. (2004). Exploring the computing literature using temporal graph visualization. In *Visualization and Data Analysis*, 45-56.
- Eser, M. A. (2020). Divriği Kale Kazısı Sırlı Seramik Buluntuları: İlk Sonuçlar ve Yerel Üretim İzleri. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 37(1), 136-153.
- Fer, M. (1970). “*Korunmaya Muhtaç Çocuklar*”. İstanbul: İktisadi Araştırmalar Vakfı Yayınları.
- Fricke, H. C. Ve O'Neil, J. R. (1996). Inter- and intra-tooth variation in the oxygen isotope composition of mammalian tooth enamel phosphate: implications for palaeoclimatological and palaeobiological research. *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 126(1-2), 91-99.
- Giddens, J. Ve Gloeckner, G. W. (2005). The relationship of critical thinking to performance on the NCLEX-RN®. *Journal of Nursing Education*, 44(2), 85-89.
- Gimeno, J., Folta, T. B., Cooper, A. C. Ve Woo, C. Y. (1997). Survival of the fittest? Entrepreneurial human capital and the persistence of under performing firms. *Administrative science quarterly*, 750-783.
- Gonzaga, J. S. (2019). The development of personal entrepreneurial competencies (PEC) on business plan implementation. *International Journal of Advanced Research in Management and Social Sciences*, 8(2), 363-375.

- Güreşçi, G. ve Oğuz, A. (2021). *Değişen Dünyada Örgütsel ve Makroekonomik Sorunlar Üzerine*. İstanbul: Ekin Yayınevi.
- Güven, S. ve Bilir, M. (2020). 23 Nisan Ulusal Egemenlik Ve Çocuk Bayramı 100. Yıl Özel Çocuk Bülteni. Erişim adresi: <https://www.ailevecalisma.gov.tr/chgm/sayfalar/23-nisan-cocuk-bulteni/> Erişim tarihi: 23.04.2021 adresinden alındı.
- İnan, A. N. (1968). *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Ankara Üniversitesi.
- İşeri, M. (2014). *Osmanlı Çocuk Koruma Sistemi ve Darüleytamlar (1851-1923)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal HizmetlerEnstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı.
- Kaplan, M. (1985). *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar, Tıp Tahlilleri*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Karabulut, A. T. (2016). Personalitytraits on entrepreneurialintention. *Procedia-SocialandBehavioralSciences*, 229, 12-21.
- Kesgin, S. (2016). Osmanlı'nın Son Döneminde Kimsesiz ve Korunmaya Muhtaç Çocukların Eğitimi ve Topluma Kazandırılması: Kastamonu Örneği. *Dini Araştırmalar*, 19(50), 135-158.
- Kendigelen, A. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununun Genel Olarak Değerlendirilmesi ve Başlangıç Hükümleri. *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(3-4), 1-29.
- Koca Ballı, A. İ. ve Üstün, F. (2019). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik niyeti üzerine etkisi: uygulamalı girişimcilik eğitimine katılanlar üzerine bir çalışma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7(1), 308-326.
- Kılıç, İ. ve Amet, B. (2017). Bir süt sığırısı işletmesinin karbon ayak izinin tahminlenmesi: Bursa örneği. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 34(2), 132-140.

Bumin, K. (1983). *Batı'da Devlet ve Çocuk*. İstanbul: Alan Yayınevi.

Lin-Hi, N. (2009). *Eine Theorie der Unternehmensverantwortung: Die Verknüpfung von Gewinnerzielung und gesellschaftlichen Interessen* Germany: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co KG.

Littunen, H. (2000). Entrepreneurship and the characteristics of the entrepreneurial personality. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 6(6), 295-310.

Luo, X., Song, J., Feng, S., Poon, A. W., Liow, T. Y., Yu, M., ... ve Kwong, D. L. (2012). Silicon High-Order Coupled-Microring-Based Electro-Optical Switches for On-Chip Optical Interconnects. *IEEE Photonics Technology Letters*, 24(10), 821-823.

Malhotra, J. D., Miao, H., Zhang, K., Wolfson, A., Pennathur, S., Pipe, S. W. Ve Kaufman, R. J. (2008). Antioxidants reduce endoplasmicreticulum stress and improve protein secretion. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 105(47), 18525-18530.

McElwee, G. veAtherton, A. (2021). *World encyclopedia of entrepreneurship*. France: Edward Elgar Publishing.

Sakaoğlu, N. (1992). "*Medeniyet Değişimleri Çerçevesinde Türklerde Aile Eğitimi*", *Sosyo Kültürel Değişme Sürecinde Ailede Eğitim*. Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayını.

Nga, J. K. H.,& Shamuganathan, G. (2010). The influence of personality traits and demographic factors on social entrepreneurship start up intentions. *Journal of business ethics*, 259-282.

Olowa, O. W.,& Olowa, O. A. (2015). Factors affecting entrepreneurship development in agribusiness enterprises in Lagos State, Nigeria. *Global Journal of Management and Business Research*.

- Ong, J. W.,& Ismail, H. B. (2008). Human Capitals make Entrepreneur more Entrepreneurial? An Empirical Data from Small and Medium Enterprises in Malaysia. *Journal of Asia Entrepreneurship and sustainability*, 4(1), 83.
- Ortaylı, İ. (2006). *Osmanlı Toplumunda Aile*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Özbay, Y., Kandemir, M., Kuyumcu, B., Eşici, H., Kaşkaya, A., Büyüköztürk, Ş. ve Taylan, H.(2013). *Kurum Bakım Türlerinin Etki Analizi*. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Gazi Üniversitesi.
- Özbek, N. (2002). *Osmanlı İmparatorluğunda Sosyal Devlet Siyaset, İktidar ve Meşrutiyet 1876-1914*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özdemir, H. (2020).Ecrimisil Tazminatı. *Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 3(1), 83-108.
- Özkan, S. (2006). Türkiye’de Darüleytamların Gelişimi ve Niğde Darüleytamı. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 211-229.
- Öztürk, C. (1999). Islahhane. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 19, 190-191.
- Rauch, A.,& Frese, M. (2007). Let's put the person back into entrepreneurship research: A meta-analysis on the relationship between business owners' personality traits, business creation, and success. *European Journal of work and organizational psychology*, 16(4), 353-385.
- Rodrigues, L. N., Sano, E. E., Steenhuis, T. S., & Passo, D. P. (2012). Estimation of small reservoir storage capacities with remote sensing in the Brazilian Savannah Region. *Water resources management*, 26(4), 873-882.
- Rusu, V. D.,& Roman, A. (2017). Entrepreneurial activity in the EU: An empirical evaluation of its determinants. *Sustainability*, 9(10), 1679.
- Salim, M. (2010). *Geçmişten günümüze Türkiye’de çocuk koruma politikaları ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans

Tezi. Isparta: SüleymanDemirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı.

Saatçioğlu, Ö., Özmen, Ö. ve Sürel Özer, P. (2003). Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde kütüphanelerin rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi uygulaması. *Bilgi dünyası*, 4(1), 45-63.

Serozan, R. (2000). *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Seta, Y., Shan, K., Bozkurt, B., Oral, H., & Mann, D. L. (1996). Basic mechanisms in heart failure: the cytokine hypothesis. *Journal of cardiac failure*, 2(3), 243-249.

Shane, S. Ve Khurana, R. (2003). Bringing individuals back in: the effects of career experience on new firm founding. *Industrial and Corporate Change*, 12(3), 519-543.

Stevens, L., Verdejo-García, A., Goudriaan, A. E., Roeyers, H., Dom, G., & Vanderplasschen, W. (2014). Impulsivity as a vulnerability factor for poor addiction treatment outcomes: a review of neurocognitive findings among individuals with substance use disorders. *Journal of substance abuse treatment*, 47(1), 58-72.

Swedburg, R. (2000). "The social science view of entrepreneurship: introduction and practical applications". *Entrepreneurship: The social science view*, 7-44.

Şafak, N. (2013). Darüleytam'da Çocuk Olmak: On Çocuk On Portre. *FSM İlmi Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 0(2013), 261-283.

Şahin, S., Öztürk, K. ve Seçkin, S. (2016). Clear Cell Meningioma: A Rare Great Mimicker. *American Journal of Cancer Science*, 5(1), 16-21.

Taş, A. M. Ve Özkaral, T. (2015). Sosyal bilgiler 4-5. sınıf programı ve ders kitaplarının yer temelli eğitim yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 32-43.

- TDK, (2019). Güncel Türkçe Sözlük. *Güncel Türkçe Sözlük* Erişim: 01.11.2019 <http://sozluk.gov.tr/>.
- Topçu, G., Ay, M., Bilici, A., Sarıkürkcü, C., Öztürk, M., & Ulubelen, A. (2007). A new flavone from antioxidant extracts of *Pistacia terebinthus*. *Food chemistry*, 103(3), 816-822.
- Tutuk, A., Al, D. ve Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *CÜ Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6(2), 36-41.
- Türküne, M. (1995). *Eski Türk Toplumunda Cinsiyet Kültürü*. Ankara: Ark Yayınları.
- Uluğtekin, S. (2004). *Çocuk Mahkemeleri ve Sosyal İnceleme Raporları*. Ankara: Türkiye Barolar Birliği.
- Umur, Z. (1982). *Roma Hukuku*. İstanbul: İÜ Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Ünal, V. (2012). Osmanlının Son Dönemlerinde Korunmaya Muhtaç Çocuklar İçin Kurulan Sosyal Hizmet Kuruluşları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(2), 1-27.
- Werning, R. (2014). Stichwort: Schulische Inklusion. *Zeitschrift für Erziehungswissenschaft*, 17(4), 601-623.
- Wu, Y., Wang, L., Fan, L., Yang, M., Zhang, Y., & Feng, Y. (2020). Comparison of the spatiotemporal mobility patterns among typical subgroups of the actual population with mobile phone data: A case study of Beijing. *Cities*, 100, 102670.
- Yanık, O., Timuroğlu, M. K. ve Naktiyok, A. (2017). Duyguların Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 461-477.
- Yener, S. (2019). Örgütsel Yabancılaşma Ve İç Girişimcilik Arasındaki İlişkide Psikolojik Rahatlık Algısının Düzenleyici Rolü. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(1), 1-18.

Yıldırım, N. (2010). *Hastane Tarihinde Bir Kutup Yıldızı Hamidiye Etfal Hastanesi*.
İstanbul: Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yayını.

